

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Vávrová Michaela

Právo na přístup k internetu jako základní právo?

Diplomová práce

Olomouc 2022

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Právo na přístup k internetu jako základní právo?“ vypracovala samostatně a citovala všechny použité zdroje. Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 152 4687 znaků včetně mezer.

V Olomouci dne 23. 3. 2022

Vávrová Michaela

Obsah

Seznam použitých zkratk	5
Úvod	6
1. Co je obsahem práva na přístup k internetu	8
2. Realizace základních lidských práv na internetu	15
2.1. Přístup k internetu a svobodu projevu	16
2.1.1. Jak se realizuje svoboda projevu na internetu?	16
2.1.2. Vztah svobody projevu a přístupu k internetu	17
2.2. Přístup k internetu vs. právo na informace	19
2.2.1. Jak se realizuje právo na informace na internetu?	19
2.2.2. Vztah práva na informace a přístupu k internetu	20
2.3. Přístup k internetu a právo na soukromí	22
2.3.1. Jak se realizuje právo na soukromí na internetu?	22
2.3.2. Vztah práva na soukromí a přístupu k internetu	23
2.4. Přístup k internetu a svoboda náboženského vyznání	24
2.4.1. Jak se realizuje svoboda náboženského vyznání na internetu?	24
2.4.2. Vztah svoboda náboženského vyznání a přístupu k internetu	25
2.5. Přístup k internetu a právo sdružovací	26
2.5.1. Jak se realizuje právo sdružovací na internetu?	26
2.5.2. Vztah práva sdružovacího a přístupu k internetu	29
2.6. Přístup k internetu a právo na vzdělání	30
2.6.1. Jak se realizuje právo na vzdělání na internetu?	30
2.6.2. Vztah právo na vzdělání a přístupu k internetu	31
2.7. Přístup k internetu a právo na práci	32
2.7.1. Jak se realizuje právo na práci na internetu?	32
2.7.2. Vztah práva na práci a přístupu k internetu	34
2.8. Přístup k internetu a právo na podnikání	35
2.8.1. Jak se realizuje právo na podnikání na internetu?	35
2.8.2. Vztah právo na podnikání a přístupu k internetu	36
2.9. Přístup k internetu a právo na soudní a jinou právní ochranu	36
2.9.1. Jak se realizuje právo na soudní a jinou právní ochranu na internetu? ...	36
2.9.2. Vztah práva na soudní a jinou právní ochranu a přístupu k internetu	40
2.10. Přístup k internetu a právo podílet se na správě věcí veřejných	40
2.10.1. Jak se realizuje právo podílet se na správě věcí veřejných na internetu?	40

2.10.2.	Vztah práva podílet se na správě věcí veřejných a přístupu k internetu	41
2.11.	Přístup k internetu a právo na přístup ke kulturnímu bohatství	42
2.11.1.	Jak se realizuje právo na přístup ke kulturnímu bohatství na internetu?	42
2.11.2.	Vztah práva na přístup ke kulturnímu bohatství a přístupu k internetu	44
2.12.	Přístup k internetu a právo na životní prostředí	45
2.12.1.	Jak se realizuje právo životní prostředí na internetu?	45
2.12.2.	Vztah práva na životní prostředí a přístupu k internetu	47
2.13.	Přístup k internetu a právo petiční	48
2.13.1.	Jak se realizuje právo petiční na internetu?	48
2.13.2.	Vztah práva petičního a přístupu k internetu	49
2.14.	Dílčí závěr	50
3.	Jak by mělo být právo na přístup k internetu jako základní právo formulováno	52
3.1.	Positivní formulace práva na přístup k internetu jako základního práva	52
3.2.	Negativní formulace práva na přístup k internetu jako základního práva	56
4.	Komparace postavení práva na přístup k internetu v zemích Evropské unie	59
4.1.	Finsko	59
4.2.	Francie	61
4.3.	Estonsko	62
4.4.	Německo	63
4.5.	Španělsko	64
4.6.	Závěr komparace postavení práva na přístup k internetu v zemích Evropské unie	65
	Závěr	67
	Seznam použitých zdrojů	69
	Abstrakt	84
	Abstract	85
	Seznam klíčových slov	86

Seznam použitých zkratk

HADOPI	Haute Autorité pour la diffusion des oeuvres et la protection des droits sur internet
LISTINA	Listina základních práv a svod
ÚMLUVA	Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
WTO	Světová obchodní organizace
ISPOP	Integrovaný systém ohlašovacích povinností
ISSaR	Informační systém statistiky a reportingu životního prostředí

Úvod

Internet se stal v dnešní době součástí našeho běžného života, a proto si pokládám otázku, do jaké míry je pro nás internet důležitý a jakou právní ochranu bychom mu tedy měli přiznat. Konkrétně mě zajímá to, zda bychom právo na přístup k internetu měli považovat jako jedno ze základních lidských práv. Cílem této diplomové práce je si odpovědět na otázku, zda by právo na přístup k internetu mohlo obstát vedle jiných základních lidských práv jako samostatné základní lidské právo.

Věřím, že tato otázka je natolik vhodná, aby se jí bylo možné v dostatečném rozsahu pro diplomovou práci věnovat. Vhodnost tématu spatřuji i zejména v tom, že se jedná o problematiku, která není v odborné literatuře dostatečně zpracována. Můžeme narazit na řadu článků a odborných literárních děl, které se zabývají internetem jako takovým. Převážná část této literatury se poté zaměřuje na otázky negativní stránky internetu, jako jsou například dezinformace, zásahy do práva na ochranu osobnosti, problémy s autorskými právy v kyberprostoru a jiné. Já se v této diplomové práci chci zaměřit na zcela jinou otázku, a tou je, zda by přístup k internetu mohl být základním lidským právem.

Zdroje, které jsou v diplomové práci použity, se liší v názorech na zařazení tohoto práva do katalogu základních lidských práv. Některé z nich mají charakter predikce či doporučení, která jsou spjata s budoucím vývojem společnosti. Neobsahují jednoznačný názor, tudíž ani řešení. V této práci budu používat často cizojazyčné zdroje, jelikož české zdroje se touto problematikou zabývají jen zřídka.

Nejprve se zaměřím na samotný pojem práva na přístup k internetu. Vymezím, co si pod tímto právem představuji na základě negativního a pozitivního závazku, který by státu vznikl jeho zakotvením v katalogu základních lidských práv. Následně budu zkoumat současnou realizaci základních lidských práv na internetu. Provedu revizi základních lidských práv, které jsou realizovatelné v on-line prostředí. Zaměřím se zároveň na jejich vztah k právu na přístup k internetu. V rámci revize jednotlivých základních práv realizovatelných v prostředí internetu se pokusím vypořádat s argumenty, které směřují proti zavedení práva na přístup k internetu jako samostatného základního lidského práva. Pokusím se vyzdvihnout argumenty, které podporují myšlenku toho, že právo na přístup k internetu obstojí samo vedle jiných základních lidských práv. Dále se budu zabývat formulací práva na přístup k internetu v katalogu základních lidských práv. Představím jeho pozitivní a negativní formulaci.

V poslední řadě se zaměřím na komparaci postavení práva na přístup k internetu v zemích Evropské unie, což bude mít za cíl dotvořit představu toho, že by právo na přístup k internetu mělo být jedním ze základních lidských práv.

1. Co je obsahem práva na přístup k internetu

V této kapitole se budu zabývat tím, co je obsahem práva na přístup k internetu. Pro lepší přehlednost jsem se rozhodla zabývat tímto právem z pohledu negativního a pozitivního závazku, který by státu vznikl zakotvením tohoto práva jako základního práva. Na základě těchto závazků by pak jednotlivci vznikly pozitivní a negativní nároky, které by mohl jednotlivec po státu vymáhat. Tyto nároky tedy stanoví, čeho by se lidé mohli domáhat.¹

Jako první se budu zabývat pozitivním závazkem státu, kdy právo na přístup k internetu zahrnuje aktivní roli státu, která spočívá v garanci přístupu k internetu. Stát tím, že bude garantovat přístup k internetu, bude podle mého názoru naplňovat a chránit toto právo.²

Tuto aktivní roli státu můžeme vidět již realizovanou v některých evropských státech, jako jsou Finsko či Estonsko. Finsko a Estonsko podnikly kroky k realizaci práva na přístup k internetu, kdy se rovněž řídili názorem, že by právo na přístup k internetu mělo být garantováno státem. Tyto státy tedy vymezily právo na přístup k internetu jako pozitivní závazek státu. Ve Finsku toho bylo dosaženo zákonem č. 393/2003 Sb., o komunikačním trhu, který soukromým telekomunikačním společnostem ukládá povinnost nabízet jednotlivcům širokopásmové připojení.³

Estonsko rovněž zavedlo v roce 2000 zákon o veřejných informacích, který stanoví, že každé osobě musí být poskytnuta možnost bezplatného přístupu k veřejným informacím prostřednictvím internetu ve veřejných knihovnách postupem stanoveným v zákoně o veřejných knihovnách.⁴

Jak je patrné, každý stát si určuje sám, co si představuje pod pojmem garance přístupu k internetu. Často se jedná o odlišný výklad. V některých případech se jedná pouze o přístup k internetu, který je poskytován jen na veřejných místech, jindy se jedná o všeobíhající přístup k internetu, který je garantován státem pro každého. Neexistuje zde jednotná shoda mezi státy, natož ani mezi občany jednotlivých národů o tom, co se obecně pod pojmem přístup k internetu myslí. Například již výše zmíněné

---

¹ BARTOŇ a kol. *Základní práva*. 1. vydání. Olomouc: Leges, 2016. s. 59–60.

² BARTOŇ a kol. *Základní práva*. 1. vydání. Olomouc: Leges, 2016. s. 60.

³ Zákon o komunikačním trhu (Viestintämarkkinalaki), Dostupný na: <<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2003/20030393>>.

⁴ Zákon o veřejných informacích (Avaliku teabe seadus), Dostupné na: <<https://www.riigiteataja.ee/akt/122032011010>>.

Finsko pod regulaci přístupu k internetu řadí i regulaci jeho kvality a ceny. Ve svých právních předpisech ukládá povinnost poskytovatelům internetu minimální rychlost širokopásmového připojení, konkrétně 2 Mb/s.⁵

Stanovíme-li jako pozitivní závazek státu garantovat přístup k internetu, je důležité se zabývat poté tím, jaký pozitivní nárok by vznikl jednotlivci, čeho by se tedy mohl domáhat. V praxi by mohla znamenat výše zmíněná garance povinnost státu zajistit celorepublikové pokrytí internetem. Na základě porovnání tzv. map pokrytí různých největších poskytovatelů internetu v rámci České republiky, mezi které řadíme O2, T-Mobile, Vodafone⁶, lze konstatovat, že je Česká republika s výjimkou neobydlených oblastí pokryta internetem.⁷

Důležité je se zde zabývat otázkou, zda právo na přístup k internetu znamená právo na bezplatný internet. Podle mého názoru se jedná o nereálnou myšlenku. Bezplatnost by mohla být přiznána za určitých okolností jednotlivcům. To by však byla otázka spadající pod oblast sociální politiky státu.⁸ Příkladem řešení této situace může být v současné době zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, který naznačuje nárok na poskytnutí služby elektronických komunikací za zvýhodněných podmínek pro osoby s nízkými příjmy, které spadají pod kategorii „osob se zvláštními sociálními potřebami“.⁹

Považuji tedy za vhodné, aby pozitivní nárok jednotlivce znamenal možnost domáhat se přístupu k internetu v oblastech, které nejsou pokryty internetem. Tam, kde by nastal problém s nedostatečným pokrytím internetu, by musel být řešen vystavením nových vysílačů či jiným způsobem, který by zajistil úplné pokrytí internetem.

---

⁵ FINNISH COMMUNICATIONS REGULATORY AUTHORITY. Everyone is entitled to functioning telephone and internet connection [online]. traficom.fi, 13. 10. 2016 [cit. 23. ledna 2022]. Dostupné na: <<http://pilvi.viestintavirasto.fi/en/internettelephone/righttoatelephoneandbroadbandsubscription.html>>.

⁶ *Česko, země malých poskytovatelů internetu* [online]. politikaspolecnost.cz, září 2019 [cit. 17. února 2022]. Dostupné na: <<https://www.politikaspolecnost.cz/wp-content/uploads/2019/09/%C4%8Cesko-zem%9B-mal%C3%BDch-poskytovatel%C5%AF-internetu-IPPS.pdf>>.

⁷ *Mapa pokrytí* [online]. o2.cz, [cit. 5. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.o2.cz/osobni/mapa-pokryti>>, *Mapa pokrytí* [online]. vodafone.cz, [cit. 5. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.vodafone.cz/mapa-pokryti/>>, *Mapa pokrytí* [online]. t-mobile.cz, [cit. 5. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.t-mobile.cz/mapa-pokryti>>.

⁸ HARTMANN, Ivar A. *A right to free Internet? On Internet access and social rights*. Journal of high technology law, 2013, roč. 13, č. 2, s. 32.

⁹ VLČEK, Filip. *Digitalizace: Česko si dává s transpozicí kodexu elektronických komunikací na čas. Není v tom však samo* [online]. kurzy.cz, 4. března 2021 [cit. 25. ledna 2022]. Dostupné na <<https://www.kurzy.cz/zpravy/582163-cesko-si-dava-s-transpozici-kodexu-elektronickych-komunikaci-na-cas-neni-v-tom-vsak-samo/>>.

Problém, který by v praxi mohl nastat a který je třeba zmínit, je problém výpadků internetu. Tento problém se týká případů míst, ve kterých byl již internet zaveden. Je zapotřebí se ptát, zda by tento výpadek znamenal porušení práva na přístup k internetu. Podle mého názoru by jakýkoliv výpadek nemohl znamenat porušení práva na přístup k internetu. Zároveň považuji za důležité zmínit problematiku četnosti výpadků, které by měly být brány v úvahu při řešení otázky, zda každý výpadek znamená zásah do práva na přístup k internetu. Jako příklad výpadků poskytovatele internetu uvádím výpadek poskytovatele O2 ze dne 24. 4. 2017¹⁰, výpadek poskytovatele internetu Vodafone ze dne 30. 12. 2020 nebo zde dne 4. 10. 2021¹¹, výpadek internetu poskytovatelů O2 a T-Mobile ze dne 12. 1. 2022.¹² Také je zde potřeba zmínit problematiku plánovaných výpadků. Jedná se i zde o porušení? Všechny tyto situace nepovažuji za porušení práva na přístup k internetu, jelikož jak jsem výše zmínila, garantováno by bylo čistě celorepublikové pokrytí internetem. Pokud by důvod výpadku měl původ v nedostatečném pokrytí internetu, přistoupila bych na to, že by se mohlo jednat o porušení tohoto práva.

Důvody výpadku však mohou být různé. Příkladem mohou být výpadky internetu v panelovém domě způsobené sdílenou datovou přípojkou, kdy četnost uživatelů může ovlivnit rychlost internetu, a dokonce může mít za důsledek výpadek.¹³ Výpadky mohou obecně podle mého názoru vznikat ze tří důvodů, a to jako důsledek jednání poskytovatele internetu, jako důsledek jednání uživatele, či nezávisle na jejich vůli. Příkladem výpadku internetu způsobeným poskytovatelem internetu může být plánovaný výpadek. Tyto plánované výpadky slouží například k údržbě sítě.¹⁴ Mezi

---

¹⁰ O2 postihl výpadek mobilní sítě. Lidé se nemohli dovolat ani na tísňové linky [online]. novinky.cz, 24. dubna 2017, [cit. 17. února 2022]. Dostupné na: <<https://www.novinky.cz/internet-a-pc/mobil/clanek/o2-postihl-vypadek-mobilni-site-lide-se-nemohli-dovolat-ani-na-tisnove-linky-40031577?fbclid=IwAR1imK2NUEI0hZ0X-bNy46dKN3wqxeaJp3prigOmo8svjBE8Jo6NH3I4Vko>>.

¹¹ KEJDUŠ, Radomír. *Nejede vám internet? Facebook i Vodafone hlásí výpadky. Zkuste trik se změnou DNS* [online]. cnews.cz, 4. října 2021, [cit. 17. února 2022]. Dostupné na: <https://www.cnews.cz/nejede-internet-vypadek-trik-se-zmenou-dns/?fbclid=IwAR0Xou1lwvuJW_LLbcxli4jJ1LLuVwZB3usuGMWLDXRTfER0j kot9IhCdg8>.

¹² FILIP, Jiří. *T-Mobile a O2 postihl velký výpadek sítě* [online]. letemsvetemapplem.eu, 12. ledna 2022, [cit. 17. února 2022]. Dostupné na: <https://www.letemsvetemapplem.eu/2022/01/12/t-mobile-a-o2-postihl-velky-vypadek-site/?fbclid=IwAR3S6PBHuplxzmqGoN_py94QKC1xuKN-zdLKVJYHAPJMNnCAYa9j5rf1XzY>.

¹³ *Co vše může ovlivnit výpadky a rychlost internetu v panelovém domě?* [online]. pripojto.cz, [cit. 17. února 2022]. Dostupné na: <<https://pripojto.cz/co-vse-muze-ovlivnit-vypadky-a-rychlost-internetu-v-panelovem-dome/>>.

¹⁴ *Plánované výpadky* [online]. o2.cz, [cit. 17. února 2022]. Dostupné na: <https://www.o2.cz/osobni/241792-planovane_vypadky/?fbclid=IwAR1U5prtZVV79I7MMNaJOcbYNIUf-FF-W7FbBR3UQRy9PuJXLxYe9hV8xkw>.

výpadky internetu nezávislé na jejich vůli řadíme například výpadek elektřiny, jehož důsledek je výpadek internetu. Tyto případy nejsou však podle mého názoru zařaditelné pod porušení práva na přístup k internetu.

Další otázkou, která je zde na místě, je právě ta, jestli by přístup k internetu neměl garantovat i jeho určitou kvalitu. To můžeme vidět na příkladu již zmiňovaného Finska, kdy Finsko stanovilo požadavek na vysokorychlostní a cenově dostupný internet. Podle Fialové by pozitivní závazek státu měl s největší pravděpodobností znít jako právo, které je garantováno státem a jehož bližší podmínky budou určeny na základě zákona.¹⁵ Přikláním se k tomu, aby byla do jisté míry regulována rovněž kvalita internetu. Jednotlivci by tak vznikl nárok domáhat se po státu zajištění určité kvality internetu. Tato kvalita internetu by již z důvodu technologického vývoje neměla být představována fixně. Pojem, který je užíván ve Finsku, konkrétně vysokorychlostní připojení, je někdy označován jako širokopásmové připojení. Peterka však tyto dva pojmy rozlišuje a poukazuje na to, že vysoká rychlost je pouze jeden z atributů širokopásmového připojení.¹⁶

Dle Peterky je vysokorychlostní připojení určováno jednotkou bit za sekundu. To znamená, že je zkoumána rychlost přenosu jednoho bitu dat za sekundu. Uvádí taktéž, že v praxi není rozhodující přenos jednoho bitu za sekundu, ale zajímá nás spíše to, jak dlouho trvá přenos většího množství dat. Tento přenos může být ovlivněn řadou faktorů, z nichž jako příklad můžu uvést výše uváděnou situaci sdílené internetové přípojky v rámci jednoho panelového domu. Z těchto důvodů Peterka rozlišuje pojmy nominální rychlost přenosu dat a efektivní rychlost přenosu dat. Nominální rychlost je ta, která je uváděna a může se lišit od efektivní rychlosti, která je ovlivněna různými faktory.¹⁷ Tento požadavek vysokorychlostního internetu podle mého názoru znamená, že by internetové připojení mělo mít takovou kvalitu, aby jeho uživatelé mohli jeho služeb plynule využívat. Tento způsob regulace kvality internetu považuji za vhodný již z toho důvodu, že pomůže k potlačování digitální propasti mezi jednotlivci, ne však mezi různými zeměmi navzájem. Musíme totiž rovněž brát v potaz

---

¹⁵ FIALOVÁ, Eva. *Právo na přístup k internetu*. Právník, 2018, č. 7, s. 546.

¹⁶ PETERKA, Jiří. Vysokorychlostní, nebo širokopásmový? [online]. lupa.cz, 22. října 2004 [cit. 17. února 2022]. Dostupné na: <<https://www.lupa.cz/clanky/vysokorychlostni-nebo-sirokopasmovy/>>.

¹⁷ PETERKA, Jiří. Vysokorychlostní, nebo širokopásmový? [online]. lupa.cz, 22. října 2004 [cit. 17. února 2022]. Dostupné na: <<https://www.lupa.cz/clanky/vysokorychlostni-nebo-sirokopasmovy/>>.

to, že vysokorychlostní připojení může pro každou zemi představovat odlišnou rychlost přenosu dat za sekundu.¹⁸

V praxi si představuji, že by rychlost přenosu dat byla regulována zvláštním zákonem či podzákonným předpisem a jednotlivec by se tak mohl domáhat svého práva na určitou kvalitu internetu, představovanou rychlostí přenosu informací za sekundu. Samotné téma vysokorychlostního připojení je velmi rozsáhlé, avšak v této diplomové práci nepovažuji jeho podrobné zkoumání za relevantní. Naznačila jsem zde možný výklad tohoto pojmu, který považuji za dostatečný pro účely stanovení pozitivního závazku státu, plynoucího z práva na přístup k internetu.

Dále bych se chtěla rovněž vyjádřit k pojmu cenově dostupného připojení, který je rovněž uváděn v případě formulace tohoto práva ve Finsku. Cenová dostupnost je podle mého názoru pojem, který není fixní, v čase neměnný. Stanovuje požadavek na regulaci cen internetového připojení. Je zapotřebí se zamyslet nad tím, co se myslí pod pojmem cenová dostupnost a zda tento pojem bude závislý na některém z ekonomických ukazatelů. Cenová dostupnost je definovaná pro univerzální služby v § 45 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých zákonů, kdy: „Úřad na základě svého sledování a vyhodnocování vývoje úrovně cen univerzální služby s ohledem na spotřebitelské ceny, inflaci a průměrnou mzdu obyvatel posuzuje cenovou dostupnost univerzální služby, nebo dílčích služeb dostupných na trhu v případě, že k jejich poskytování nebyl žádný podnikatel podle § 39 určen.“¹⁹ Nestanoví-li podnikatel cenu, bude stanovena příslušným úřadem, a to na základě posouzení jednotlivých cen konkurenčních poskytovatelů internetu s ohledem na spotřebitelské ceny, dále s ohledem na inflaci a na průměrnou mzdu obyvatel. Cenová dostupnost je zde závislá na třech ekonomických ukazatelích, kterými jsou inflace, konkurenční ceny a průměrná mzda.

Podle mého názoru by cenová dostupnost rovněž měla být součástí pozitivního závazku státu souvisejícího s právem na přístup k internetu, a to již ze zmiňovaného důvodu, kterým je potlačování digitální propasti mezi jednotlivci. V praxi bych regulaci cen ponechala na státu, který se bude řídit při stanovování cen třemi výše zmíněnými ekonomickými ukazateli.

---

¹⁸ HOUŽVIČKA, Miroslav. *Vysokorychlostní internet a jeho role v rozvoji regionu*. Masarykova univerzita, 2006. s. 11.

¹⁹ Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších zákonů.

Pozitivní závazek státu, kterým jsem se zabývala výše, představuje situaci, ve které všichni jedinci mají k dispozici zařízení, které jim umožňuje připojit se k internetu. Nebrala jsem tedy v potaz jedince, kteří takové zařízení nemají k dispozici. Jelikož má myšlenka přístupu k internetu představuje fakticky možnost být připojen a využívat jeho služeb, považuji za důležité zahrnout do pozitivního závazku státu povinnost státu poskytnout jedinci možnost využít zařízení, které umožní připojení k internetu.

V tom případě by se tak jednotlivci, kteří nemají zařízení umožňující přístup k internetu, mohli domáhat nároku, který by spočíval v povinnosti zajistit, aby lidé měli možnost využít zařízení umožňující připojení k internetu. V České republice můžeme aktuálně vidět poskytování bezplatné veřejné sítě prostřednictvím zařízení, které umožňují přístup k internetu například v prostorech veřejných knihoven, což stanovuje § 4 zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb.²⁰ Tento příklad umožnění užívání zařízení ve veřejných prostorech, konkrétně veřejných knihovnách, považuji za dostačující pro splnění pozitivního závazku státu. Budou tak pokryty situace, ve kterých jedinci nemají přístup k zařízením, umožňující přístup k internetu. Bude však záležet stát od státu, jakým způsobem tento závazek bude realizovat. Konec konců právo na přístup k internetu jako pozitivní závazek státu by mohl dopomoci ke stírání digitální propasti. Tato digitální propast se tvoří jak mezi jednotlivými státy, tak mezi jednotlivými skupinami osob na základě bydliště, věku, pohlaví a jiných rozlišovacích vlastností.²¹

Jako druhý zde uvedu negativní závazek státu související s právem na přístup k internetu. Tento závazek chápu jako povinnost státu zdržet se zásahů do práva na přístup k internetu. Ivar A. Hartmann, který obecně prosazuje právo na přístup k internetu z pohledu negativního závazku státu, vymezuje toto právo jako povinnost státu nezasahovat do tzv. architektury internetu. Architektura internetu je v jeho podání představována jako soubor několika vrstev. Jedná se o vrstvu aplikační, transportní, síťovou a vrstvu síťového rozhraní.²² Stát by měl podle něj upustit od ovlivňování

---

²⁰ Zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb ve znění pozdějších předpisů.

²¹ SVĚTOVÁ OBCHODNÍ BANKA. *Digital dividends. World Development Report 2016* [online]. worldbank.org, [cit. 11. února 2022]. Dostupné na: <<https://documents1.worldbank.org/curated/en/896971468194972881/pdf/102725-PUB-Replacement-PUBLIC.pdf>>.

²² LAWRENCE, B. Solum., MINN, Chung. *The Layers Principle: Internet Architecture and the Law*, The Notre Dame law review, 2004, roč. 79, č. 3, s. 815.

síťové a transportní vrstvy, což označuje za zásadu vrstev. Tato zásada vyžaduje, aby nikdo kromě odesílatele nebo příjemce datových paketů na internetu tyto pakety nerozlišoval, což znamená, že by při procesu přenášení a přijímání dat z počítače do počítače nemělo docházet k nezávislému zpracování dat.²³ Toto negativní pojetí podle Hartmanna se však nezabývá přímo přístupem k internetu jako takovým. Je to spíše otázka přístupu k různým obsahům, což podle mého názoru není relevantní pro právo na přístup k internetu tak, jak jej vymezují.

Přístupem k internetu rozumím přístup faktický, tj. možnost využít zařízení, které umožní připojení k internetu. Připojení je pak označováno jako služba, kterou poskytují soukromé subjekty za úplatu.²⁴ Ne vždy se však jedná o úplatnou službu. Některé státy, jako například Estonsko²⁵, umožňují v prostorech knihoven přístup k internetu prostřednictvím veřejných Wi-Fi sítí, které jsou zprostředkovány uživatelům zdarma. Přístup k internetu se tedy podle mého výkladu rovná faktické možnosti být on-line. Negativní závazek, kterým se má vymezit právo na přístup k internetu, by měl zahrnovat povinnost státu zdržet se zásahů do fyzického přístupu k internetu. Konkrétně by stát neměl zasahovat do pozitivního závazku celorepublikového pokrytí internetem a do zajištění fyzického přístupu jedinců k internetu.

---

²³ HARTMANN, Ivar A. *A right to free Internet? On Internet access and social rights*. Journal of high technology law, 2013, roč. 13, č. 2, s. 362.

²⁴ FIALOVÁ, Eva. *Právo na přístup k internetu*. Právník, 2018, č. 7, s. 546.

²⁵ Zákon o veřejných informacích (Avaliku teabe seadus), Dostupné na: <<https://www.riigiteataja.ee/akt/122032011010>>.

2. Realizace základních lidských práv na internetu

V první řadě je zapotřebí si uvědomit, že základní lidská práva mají přirozenoprávní charakter, což se projevuje existencí těchto práv bez ohledu na vůli státu či dokonce na jeho existenci.²⁶ Původ těchto práv není jednoznačný. Je, zjednodušeně řečeno, odvozován od přírody, od společnosti, od lidského rozumu nebo od boha (Prohlášení nezávislosti z roku 1776) či přirozenosti člověka (Francouzská Deklarace práv člověka a občana z roku 1789).²⁷ Co je však jednoznačné a neměnné, je to, že i když byla existence těchto práv v období dějin zpochybňována (období nacistického Německa), stále tato práva existují.²⁸ Jediné, co se mění, jsou podle mého názoru prostředky realizace těchto základních lidských práv.

Nejlépe lze vidět vývoj prostředků realizace u práva na svobodu projevu. Svoboda projevu každého jednotlivce jako jedno ze základních práv umožňuje výměnu informací mezi lidmi navzájem. To nejenže podporuje základní lidské hodnoty, které jsou zakotveny jako základní lidská práva, ale zároveň pomáhá utvářet názory a myšlenky. Přenos informací byl realizován již od dob, kdy se člověk naučil první slova a dokázal vést dialog. Později s příchodem masmédií se informace začaly šířit mnohem rychleji. V první řadě to byl knihtisk, který umožňoval šířit nejprve náboženské ideje. Později s příchodem tištěných novin, rozhlasu, televize přichází období, kdy je přenos informací ještě více urychlen, a to nezávisle na geografické poloze příjemce informace a místa vzniku této informace. Internet je v dnešní době považován za nejnovější masmédiium. Podle mého názoru je zároveň nejčastějším prostředkem realizace svobody projevu.

V této kapitole si kladu za cíl poukázat na to, že základní lidská práva jsou v současné době rovněž realizovaná prostřednictvím internetu, kde si zaslouží stejnou ochranu jako základní lidská práva realizovaná off-line. Stejnou myšlenku uvádí výsledný dokument Valného shromáždění OSN konaného 16. prosince 2015, kdy tvrdí, že práva, která mají lidé off-line, musí být chráněna také on-line.²⁹ Mezi tato off-line práva, která můžeme realizovat i v on-line podobě, patří již zmiňované právo

---

²⁶ BARTOŇ a kol. *Základní práva*. 1. vydání. Olomouc: Leges, 2016. s. 30.

²⁷ BARTOŇ a kol. *Základní práva*. 1. vydání. Olomouc: Leges, 2016. s. 30.

²⁸ HAVLÍČEK, A. CHOTAŠ, J. a kol. *Lidská práva jejich zdůvodnění a závaznost*, Ústí nad Labem: Filozofická fakulta Ústí nad Labem, 2017 s. 8.

²⁹ Zpráva o procesu a výsledcích přezkumu WSIS+10 (Report on the WSIS+10 review process and outcomes), Dostupné na: <<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000243859>>.

na svobodu projevu, o které se budu zajímat v následující podkapitole. Mimo jiné v dalších podkapitolách provedu kompletní revizi základních lidských práv, která mohou být realizovaná prostřednictvím internetu.

Jedná se o tato práva: právo na informace, ochrana soukromí a rodinného života, svoboda náboženského vyznání, právo sdružovací, právo podílet se na správě veřejných věcí, právo petiční, právo na práci, právo na zdraví, právo na vzdělání, právo na přístup ke kulturnímu bohatství, právo na příznivé životní prostředí a právo na právní ochranu. V rámci jednotlivých podkapitol konkrétně rozeberu, jak je dané základní právo realizováno na internetu a jaký je vztah daného práva k právu na přístup k internetu.

2.1. Přístup k internetu a svobodu projevu

2.1.1. Jak se realizuje svoboda projevu na internetu?

Čl. 17 Listiny základních práv a svobod (dále jen Listina) stanovuje: „Svoboda projevu a právo na informace jsou zaručeny.“ Listina tak vymezuje negativní závazek spočívající v právu nebýt omezován ve svobodném vyjadřování názorů či vyhledávání a šíření informací. Pozitivní závazek je pak dovozován jako povinnost veřejné moci poskytovat informace či zajištění institucionální záruky ve formě plurality mediálního prostředí.³⁰ Primárním cílem ochrany svobody projevu je zajistit možnost vyjadřovat vlastní myšlenky, názory či postoje.³¹

Lidé mohou prostřednictvím internetu prezentovat své názory velkému množství lidí. K realizaci svobody projevu na internetu slouží sociální sítě. Za populární sociální sítě považuje český uživatel například YouTube, Facebook, G+, Instagram či Twitter.³² V celosvětovém měřítku patří mezi oblíbené sociální sítě například Facebook, WhatsApp, YouTube či Instagram.³³ Sociální sítě jsou populární již z několika důvodů, mezi něž řadíme jejich dostupnost, snadný přístup, který je zdarma,

³⁰ BARTOŇ a kol. *Základní práva*. 1. vydání. Olomouc: Leges, 2016. s. 378–379.

³¹ BARTOŇ a kol. *Základní práva*. 1. vydání. Olomouc: Leges, 2016. s. 381.

³² *Počet používaných sociálních sítí na uživatele roste* [online]. mediaguru.cz, 10. května 2017 [cit. 18. února 2022]. Dostupné na: <<https://www.mediaguru.cz/clanky/2017/05/pocetpouzivanych-socialnich-siti-na-uzivatele-roste/>>.

³³ *Přehled sociálních sítí, médií a služeb včetně počtu uživatelů celosvětově i v Česku* [online]. @365tipu, [cit. 18. února 2022]. Dostupné na: <<https://365tipu.cz/2015/01/17/tip-017-prehled-socialni-siti-medii-a-sluzebvcetne-poctu-uzivatelu-celosvetove/>>.

ale také nepřeborné množství způsobů, jak sociální sítě využít. Uživatelé zde mohou například komentovat a přidávat příspěvky, komunikovat se svými přáteli či využívat sociální sítě k podnikání.³⁴

Svoboda projevu je slovy George Orwella právem říkat lidem to, co nechtějí slyšet.³⁵ Tato fráze tedy poukazuje na to, že svoboda projevu umožňuje lidem projevat nejen populární názory, ale i ty nepopulární. Sociální sítě se setkávají s problémem nenávistných projevů.³⁶ Definice či regulace těchto nenávistných projevů není předmětem této práce, a proto se těmito projevy nebudu dopodrobna zabývat.

2.1.2. Vztah svobody projevu a přístupu k internetu

„Svoboda projevu je jedním ze základů demokratické společnosti, jedna ze základních podmínek pokroku společnosti i rozvoje každého člověka.“³⁷ Existují zde dva názory na vztah práva na informace a přístupu k internetu, které v odborné společnosti panují. Prvním z nich je, že přístup k internetu je jako právo zahrnuto již v základním právu, konkrétně v právu na svobodu projevu. Svoboda projevu totiž negarantuje pouze možnost vyjadřovat vlastní myšlenky, postoje, názory, ale zahrnuje taktéž technické způsoby realizace této svobody.³⁸ Tuto skutečnost lze spatřovat v samotném znění čl. 17 Listiny základních práv a svobod: „Každý má právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem, jakož i svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice státu.“³⁹ Právo na přístup k internetu je často podřazováno pod pojem „jiným způsobem“. Z toho by vyplývalo, že není zapotřebí další úpravy a právo na svobodu projevu je tedy dostačující. Totéž můžeme spatřovat i na mezinárodní úrovni ve Všeobecné deklaraci lidských práv v čl. 19: „Každý má právo na svobodu přesvědčení a projevu; toto právo nepřipouští, aby někdo trpěl újmu pro své přesvědčení, a zahrnuje právo vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace a myšlenky jakýmkoli prostředky a bez ohledu

---

³⁴ PAVELKOVÁ, Jana. *Svoboda projevu a nenávistné projevy na internetu*. Masarykova Univerzita, 2020. s. 24.

³⁵ ORWELL, George. *Svoboda tisku*. New York Times, 8 March 1986, s. 13.

³⁶ PAVELKOVÁ, Jana. *Svoboda projevu a nenávistné projevy na internetu*. Masarykova Univerzita, 2020. s. 34.

³⁷ Rozsudek ESLP ve věci Handyside proti Spojenému království ze dne 28. října 2014, stížnost č. 49327/11.

³⁸ BARTOŇ a kol. *Základní práva*. 1. vydání. Olomouc: Leges, 2016. s. 382.

³⁹ Listina základních práv a svobod.

na hranice.⁴⁰ Přístup k internetu se zde dá podřadit pod spojení „jakýmkoli prostředky“. Evropský soud pro lidská práva se k tomuto výkladu vyjádřil ve věci *Öztürk proti Turecku*, kdy podle něj čl. 10 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen Úmluva) nechrání pouze informace samotné, ale i prostředky, kterými jsou informace šířeny. Jednalo se o případ, kdy byly zabaveny knihy.⁴¹

Druhý názor spočívá v tom, že by přístup k internetu měl být autonomním právem ústavní síly a měl by stát vedle práva na svobodu projevu. Tento názor je podporován tím, že se jedná o dvě odlišná práva, která byť by chránila stejnou věc, nedokázala by ji chránit ve stejném rozsahu. Pokud by byl v praxi přístup k internetu postaven na úroveň svobody projevu, mohl by odrazovat od protiprávního jednání, které svoboda projevu obvykle nechrání.⁴² V některých případech je totiž protiprávní jednání natolik specifické, že musí být výklad svobody projevu uměle rozšířen tak, aby mohlo být konkrétní protiprávní jednání považováno jako zásah do základních práv. Příkladem může být francouzský zákon Haute Autorité pour la diffusion des oeuvres et la protection des droits sur internet (dále HADOPI), který umožňoval soukromým poskytovatelům internetu v případě tzv. třetího strajku znemožnit přístup k internetu. Pokud se daný uživatel zachoval v rozporu s tímto zákonem a učinil tak třikrát po sobě, mohl být za určitých okolností odříznut od internetu. Tento zákon byl přezkoumán z pohledu ústavnosti. Tento přezkum provedl Conseil constitutionnel, který uvedl, že pokud má být někdo odříznut od internetu, musí se tak stát na základě soudního rozhodnutí. Toto rozhodnutí tedy nemůže záležet na rozmaru soukromoprávního subjektu. V rozhodnutí rovněž bylo tvrzeno, že přístup k internetu není autonomním právem, avšak je považován za součást práva na svobodu projevu. Conseil constitutionnel viděl protiústavnost spíše na straně práva na přístup k internetu, což podle něj bylo součástí práva na svobodu projevu. V tomto případě není jednoznačné, zda došlo k umělému rozšíření výkladu svobody projevu z důvodu snahy podřadit přístup k internetu pod toto právo. Ne vždy je totiž toto podřazení jednoznačné.

To můžeme například vidět i v americkém případě, kdy vláda Spojených států zahájila iniciativu Operation in Our Sites. Tato iniciativa spočívala v boji proti terorismu. Řada webových stránek, mezi nimi i Dajaz1.com, byla dána do správy Department of

---

⁴⁰ Všeobecné deklaraci lidských práv.

⁴¹ Rozsudek ESLP ve věci *Öztürk proti Turecku* ze dne 28. září 1999, stížnost č. 22479/93.

⁴² SOMINI, Sengupta. *U.N. Affirms Internet Freedom as a Basic Right* [online]. bits.blogs.nytimes.com, 6. července 2012 [cit. 24. ledna 2022]. Dostupné na: <<https://bits.blogs.nytimes.com/2012/07/06/so-the-united-nations-affirms-internet-freedom-as-a-basic-right-now-what/>>.

Homeland Securit. Tuto situaci bylo obtížné podřadit pod konkrétní porušení základního práva. V závěru však bylo rozhodnuto, že se jedná o zásah do práva na spravedlivý proces.⁴³ V případě existence práva na přístup k internetu a jeho garance státem by bylo snazší se domáhat ochrany v těchto případech.

2.2. Přístup k internetu vs. právo na informace

2.2.1. Jak se realizuje právo na informace na internetu?

Právo na informace nalezneme stejně jako svobodu projevu v čl. 17 Listiny. Právo na informace by primárně mělo vést k transparentnosti veřejné moci, což působí jako pozitivní závazek státu. Negativní závazek státu poté spočívá v nebránění jednotlivci v realizaci jeho svobody nejen vyjadřovat své názory, ale rovněž vyhledávat a šířit informace. Tento negativní závazek státu je často spojován s právem na svobodu projevu, v některých lidskoprávních dokumentech dokonce splývá.⁴⁴

K realizaci tohoto práva na internetu mohou sloužit některé služby internetu. Služby internetu rozlišujeme na komunikační služby, služby pro vyhledávání informací, webové služby či world wide web.⁴⁵ S realizací práva na informace se můžeme setkat ve všech těchto skupinách služeb. Komunikační služby zahrnují například elektronickou poštu, internetové telefonování, instant messaging či diskusní skupiny.⁴⁶ Elektronická pošta slouží k zasílání textových zpráv mezi jednotlivými uživateli.⁴⁷ Dnes je elektronická pošta rovněž využívána pro komunikaci s orgány veřejné moci. Elektronická pošta dopomáhá v transparentnosti veřejné moci již tím, že slouží jako prostředek k získávání informací přímo od orgánu veřejné moci. Internetové telefonování představuje možnost hovořit přes internet s jakýmkoli počítačem vybaveným pro příjem hovoru.⁴⁸ Proto i tato služba může dopomáhat k získávání informací pro účely transparentnosti veřejné moci, ale zároveň může sloužit k ochraně

---

⁴³ HARTMANN, Ivar A. *A right to free Internet? On Internet access and social rights*. Journal of high technology law, 2013, roč. 13, č. 2, s. 308.

⁴⁴ BARTOŇ a kol. *Základní práva*. 1. vydání. Olomouc: Leges, 2016. s. 384-385.

⁴⁵ *Internet Services* [online]. tutorialspoint.com, [cit. 17. února 2022]. Dostupné na: <https://www.tutorialspoint.com/internet_technologies/internet_services.htm>.

⁴⁶ *Internet Services* [online]. tutorialspoint.com, [cit. 17. února 2022]. Dostupné na: <https://www.tutorialspoint.com/internet_technologies/internet_services.htm>.

⁴⁷ *Služby internetu* [online]. is.muni.cz, [cit. 17. února 2022]. Dostupné na: <<https://is.muni.cz/do/ics/el/sitmu/law/html/sluzby-internetu.html>>.

⁴⁸ *Internet Services* [online]. tutorialspoint.com, [cit. 17. února 2022]. Dostupné na: <https://www.tutorialspoint.com/internet_technologies/internet_services.htm>.

vyjadřování názorů, a rovněž vyhledávání a šíření informací. Pomocí instant messagingu či diskusních skupin dochází k realizaci negativního závazku práva na informace. Příkladem instant messagingu jsou různé sociální sítě, které nabízí chat v reálném čase mezi jednotlivci.⁴⁹ Příkladem může být Messenger, Instagram, Twitter. Diskusní skupiny představují prostor pro sdílení či rozporování různých názorů a postojů.

Další skupinou služeb jsou služby pro vyhledávání informací. Řadíme sem například protokol FTP (File Transfer Protocol), který umožňuje přenášet soubory či Archie, který slouží k vyhledávání souboru podle jeho názvu v databázi veřejných webů FTP.⁵⁰

Webové služby umožňují výměnu informací mezi aplikacemi na webu. Pomocí webových služeb mohou aplikace mezi sebou snadno komunikovat. Nejsou pro realizaci práva na informace prostřednictvím internetu relevantní.

World wide web představuje způsob, jakým se lze prostřednictvím internetu orientovat. Slouží k vyhledávání dokumentů a informací, které se vyskytují na internetu na několika místech. Slouží tedy k vyhledávání či k šíření informací. Přináší možnost uživateli nejen informace přijímat, ale zároveň je vytvářet.

Tato služba je často využívána orgány veřejné moci k naplňování své transparentnosti, kdy prostřednictvím webových stránek poskytují aktuální informace. Příkladem jsou stránky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dostupné na: <https://www.msmt.cz/>).

Důležité je rovněž poznamenat, že většina dokumentů či legislativy je v on-line podobě. Dnes se setkáváme například již s on-line úřední deskou, úředním věstníkem kraje či Evropské unie. Transparentnost je tak realizovaná prostřednictvím internetu.

2.2.2. Vztah práva na informace a přístupu k internetu

Co se týče pozitivního závazku spočívajícího v povinnosti transparentnosti veřejné moci, vyplývá z něj určitá míra odpovědnosti státu, konkrétně orgánu veřejné moci za poskytnutí informací. Přístup k internetu obecně řečeno zprostředkovává informace. Přístup k internetu působí jako nástroj práva na informace, což může

---

⁴⁹ *Internet Services* [online]. tutorialspoint.com, [cit. 17. února 2022]. Dostupné na:<https://www.tutorialspoint.com/internet_technologies/internet_services.htm>.

⁵⁰ *Internet Services* [online]. tutorialspoint.com, [cit. 17. února 2022]. Dostupné na:<https://www.tutorialspoint.com/internet_technologies/internet_services.htm>.

vyvolávat dojem, že speciální úpravy tohoto práva není zapotřebí. Argumentem pro zavedení práva na přístup k internetu jako autonomního práva je, že toto právo nesměřuje na povinnost poskytnout informace, ale čistě zahrnuje právo, které zpřístupní nástroj sloužící k získání těchto informací. Nezahrnuje tedy odpovědnost státu za poskytnutí informací, jako je tomu právě v případě práva na informace.⁵¹ Z toho vyplývá, že právo na informace a právo na přístup k internetu chrání odlišné oblasti lidského života a zajišťují lidem odlišná práva.

Smysl a účel obou zmíněných práv je odlišný. Smyslem a účelem práva na přístup k internetu by bylo převážně sebeurčení, realizace a autonomie jednotlivce. Smyslem a účelem práva na informace je zjednodušeně řečeno zprostředkování toku informací.⁵²

Výše zmíněná argumentace pro zavedení práva na přístup k internetu jako autonomního práva jsou doprovázena argumenty proti zavedení. Tyto argumenty se opírají o to, že právo na přístup k internetu je neodmyslitelně spjato s právem na přístup k informacím. Evropský soud pro lidská práva se rovněž kloní k tomuto názoru. Příkladem je případ Ahmet Yildirim proti Turecku, kdy Ahmet Yildirim provozoval internetovou stránku, kde umísťoval své akademické práce a odborné názory. Soud prvního stupně zablokoval tuto stránku jako předběžné opatření v trestním řízení. V tomto trestním řízení byl Ahmet Yildirim souzen za urážku památky Atatürka. Evropský soud pro lidská práva v tomto případě vyhodnotil, že internet je pouze nástrojem práva na svobodu projevu a práva na informace.⁵³

Dalším případem může být Flavius a ostatní proti Rusku, kdy stěžovatelé provozovali webové stránky, kde se nelibě vyjadřovali k ruské vládě. S příchodem novelizace ruské informační legislativy došlo k tomu, že jejich webové stránky byly zablokovány z důvodu, že působí extremisticky a podněcují k nenávisti. Evropský soud pro lidská práva nakonec rozhodl v dané věci tak, že shledal, že se jedná o zásah do práva na informace. Přístup k internetu považoval jako prostředek umožňující výkon práva na svobodu projevu a práva na informace.⁵⁴

---

⁵¹ HARTMANN, Ivar A. *A right to free Internet? On Internet access and social rights*. Journal of high technology law, 2013, roč. 13, č. 2, s. 362.

⁵² HARTMANN, Ivar A. *A right to free Internet? On Internet access and social rights*. Journal of high technology law, 2013, roč. 13, č. 2, s. 362.

⁵³ Rozsudek ESLP ve věci Ahmet Yildirim proti Turecku ze dne 18. března 2013, stížnost č. 3111/10.

⁵⁴ Rozsudek ESLP ve věci Flavius a ostatní proti Rusku ze dne 23. června 2020, stížnost č. 12468/15.

Byť má Evropský soud pro lidská práva jednoznačný názor na to, že přístup k internetu se v konkrétních případech dá podřadit pod právo na informace, já s tímto názorem tak jednoznačně nesouhlasím. Právo na informace podle mého názoru nemůže poskytnout dostatečnou ochranu v situacích, které se vyloženě týkají přístupu k internetu jako celku. V případech výše zmíněných lze vidět, že došlo k zásahu do práva na informace jen pro konkrétní oblast internetu, pro konkrétní službu internetu, a tou je provozování webových stránek. Kdyby však došlo k zásahu do internetu jako takového, nebyla by argumentace zásahem do práva na informace dostačující, jelikož prostřednictvím internetu není realizováno jen právo na informace.

2.3. Přístup k internetu a právo na soukromí

2.3.1. Jak se realizuje právo na soukromí na internetu?

Právo na soukromí nalezneme v čl. 7 a čl. 10 Listiny, kdy: „nedotknutelnost osoby a jejího soukromí je zaručena. Omezena může být jen v případech stanovených zákonem.“ Tím je chráněna fyzická a psychická integrita jedince.⁵⁵ Čl. 10 odst. 1 pak uvádí, že: „Každý má právo, aby byla zachována jeho lidská důstojnost, osobní čest, dobrá pověst a chráněno jeho jméno.“ Zde jsou vyjmenovány konkrétní aspekty, které jsou součástí práva na soukromí.⁵⁶ Čl. 10 odst. 2 Listiny poté stanoví: „Každý má právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života.“ Tímto je vyjádřeno právo na soukromí. Čl. 10 odst. 3 se poté zabývá problematikou tzv. práva na informační sebeurčení, které v dnešní době hraje významnou roli, a které stanoví, že: „Každý má právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě.“ V Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod nalezneme toto právo v čl. 8.

Pojem soukromí má velmi široký význam, jelikož definice soukromí není ustálená.⁵⁷ Ochrana soukromí se stává v dnešní době stále více důležitá, a to již z toho důvodu, že dochází k rychlému rozvoji technologií, které zasahují různým způsobem

---

⁵⁵ BARTOŇ a kol. *Základní práva*. 1. vydání. Olomouc: Leges, 2016. s. 283.

⁵⁶ BARTOŇ a kol. *Základní práva*. 1. vydání. Olomouc: Leges, 2016. s. 283.

⁵⁷ BARTOŇ a kol. *Základní práva*. 1. vydání. Olomouc: Leges, 2016. s. 284.

do práva na soukromí.⁵⁸ Této oblasti zasahování do práva na soukromí nebudu věnovat pozornost, jelikož se tato diplomová práce týká jiné problematiky.

Jeden z výkladů práva na soukromí považuje za právo na soukromí i právo spočívající v navazování a budování vzájemných vztahů, a to jak osob v rodinném vztahu, tak i osob mimo něj. Pomáhá tedy k realizaci komunikace mezi osobami.⁵⁹ K realizaci tohoto výkladu práva slouží internetové služby, jako jsou například e-maily nebo sociální sítě.⁶⁰ Prostřednictvím sociálních sítí dochází mimo jiné ke komunikaci mezi osobami a k navazování nových vztahů. To vše dopomáhá k realizaci nejen práva na soukromí, ale i k realizaci práva na rodinný život. Ostatní internetové služby, jako je například e-mail, rovněž slouží ke komunikaci mezi jednotlivci navzájem, a tedy i k realizaci soukromého a rodinného života na internetu.

2.3.2. Vztah práva na soukromí a přístupu k internetu

V některých případech bývá přístup k internetu označován jako součást práva na soukromí. To můžeme například vidět v nálezu Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 22/2010.

Ústavní soud se ve svém nálezu sp. zn. I. ÚS 22/2010 zabýval ústavní stížností proti nepřiznání práva na bezplatnou obhajobu z důvodu existence neoprávněných výdajů, kdy za neoprávněné výdaje byl zařazen i výdaj připojení k internetu. Ústavní soud zdůraznil, že právo na soukromí zahrnuje rovněž rozvoj vztahů mezi lidskými bytostmi a na oprávněnost vynaložených výdajů tedy nahlížel z pohledu základního práva zajišťujícího rozvoj mezilidských vztahů. Při posuzování oprávněnosti výdaje je třeba vzít v úvahu nejen faktory subjektivní, ale i faktory objektivní, mezi které patří i technologický vývoj, kterým může být například vznik internetu a s ním související změny ve způsobech komunikace. Uznal tak tyto výdaje za oprávněné, v opačném případě by se mohlo jednat o zásah do práva na soukromí.⁶¹

Podle mého názoru však podřazení práva na přístup k internetu pod právo na soukromí není vhodné. Chráníme zde podle mého názoru dvě odlišné oblasti práv.

---

⁵⁸ MOLEK, Pavel. Základní práva. Svazek první – důstojnost. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. s. 289.

⁵⁹ Rozhodnutí EKLP o nepřijatelnosti X proti Islandu ze dne 18.5. 1976, stížnost č. 6825/74.

⁶⁰ ŠUNKOVÁ, Zdenka. *Background report HRC Volné šíření informací na internetu*. Praha: Vydala Asociace pro mezinárodní otázky (AMO) pro potřeby XXI. ročníku Pražského studentského summitu, 2015. s. 8.

⁶¹ Nález Ústavního soudu ze dne 19. 4. 2010, sp. zn. I. ÚS 22/2010, body 27–29.

Právem na soukromí chráníme, jak již bylo výše zmíněno, náš soukromý život, navazování a budování vzájemných vztahů, což bývá realizováno prostřednictvím internetu, ale zároveň nemusí. Existují i jiné způsoby realizace práva na soukromí, jako je například účast na společenských událostech. Právem na přístup k internetu chráníme zprostředkování toku informací. Z tohoto důvodu zde nevidím vhodnost podřazovat právo na přístup k internetu pod právo na soukromí, byť zde existuje judikatura, která tak činí.

2.4. Přístup k internetu a svoboda náboženského vyznání

2.4.1. Jak se realizuje svoboda náboženského vyznání na internetu?

Zde je zapotřebí zmínit, že se budeme zabývat pouze forum externum, tj. vnějšími projevy náboženství a víry.⁶² Vnější projev náboženství a víry nalezneme v čl. 16 Listiny. Obecně je však svoboda náboženského vyznání uvedena v čl. 15 odst. 1 Listiny, kdy: „Svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání je zaručena. Každý má právo změnit své náboženství nebo víru anebo být bez náboženského vyznání.“ Co se týče mezinárodní úpravy, nalezneme toto právo v čl. 9 odst. 1 Úmluvy. Mimo náboženské vyznání mezinárodní úprava přichází s dalším pojmem, a to je přesvědčení. Tento pojem vykládá Evropský soudní dvůr jako například pacifismus, ateismus nebo veganství.⁶³ Rovněž bylo stanoveno, že o přesvědčení jde, obsahuje-li určitý stupeň neměnnosti, vážnosti, soudržnosti, důležitosti a je-li respektována lidská důstojnost.⁶⁴

Bude nás tedy zajímat forum externum svobody náboženského vyznání, který se pojí s právem vyznávat náboženství či víru, právem změnit náboženství či víru a zároveň se zárukou toho nebýt nucen jakoukoliv víru přijmout, změnit opustit, které se dá realizovat v prostředí internetu. Forum externum svobody náboženského vyznání se realizuje na internetu prostřednictvím zakládání webových stránek, které

---

⁶²MOLEK, Pavel. Základní práva. Svazek druhý – svoboda. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. s. 313.

⁶³ KMEC, Jiří, KOSAŘ, David, KRATOCHVÍL, Jan, BOBEK, Michal. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. 972 s.

⁶⁴ Rozsudek ESLP ve věci Campbell a Cosans proti Spojenému Království ze dne 25. 2. 1982, stížnost č. 7511/76.

hlásají zásady a informace o jednotlivých církvích. Příkladem může být: apostolskacirkev.cz, armadaspasy.cz, portal.cb.cz či pravoslavnacirkev.cz.⁶⁵

V současné době to mohou být nejen webové stránky církve oficiálně uznané státem, ale může se rovněž jednat o neoficiální druh náboženského vyznání. Počet církví či náboženských společností uznaných státem je aktuálně 44.⁶⁶ Lidé se v dnešní době sdružují rovněž prostřednictvím sociálních sítí, kde mohou vytvářet účty se svými zásadami a přesvědčením. Funguje zde svoboda vyznání, která je realizovaná prostřednictvím webových stránek či sociálních sítí, které umožňují komunikovat věřícím či osobám se stejným přesvědčením, sdílet jejich ideje, principy a základy, tvořící jejich víru či přesvědčení. Období pandemie covid-19 rovněž přispělo k realizaci svobody náboženského vyznání tím, že umožnilo promítat živé přenosy náboženských obřadů či jiných náboženských akcí, které byly v období pandemie covid-19 zakázány či omezeny.

2.4.2. Vztah svoboda náboženského vyznání a přístupu k internetu

Svoboda náboženského vyznání a právo na přístup k internetu jsou podle mého názoru velmi odlišná práva. Svoboda náboženského vyznání obsahuje nejen forum externum, které je zmiňované výše, ale rovněž forum internum. Forum internum pak představuje absolutní právo.⁶⁷ Forum internum svobody náboženského vyznání není možné realizovat prostřednictvím internetu. Samo o sobě je toto právo speciální vůči svobodě projevu již tím, že zahrnuje nejen vnější, ale i vnitřní projev. U vnějšího projevu je předmět ochrany více specifikován. Přístup k internetu ve vztahu svobody náboženského jednání nepředstavuje myšlenku, že by právo na přístup k internetu mělo být jeho součástí, byť se dá svoboda náboženského vyznání do jisté míry realizovat prostřednictvím internetu.

---

⁶⁵ *Pravoslavná církev* [online]. pravoslavnacirkev.cz, [cit. 10. března 2022]. Dostupné na: <<http://www.pravoslavnacirkev.cz/>>, *Apoštolská církev* [online]. apostolskacirkev.cz, [cit. 10. března 2022]. Dostupné na: <<http://www.apostolskacirkev.cz/>>, *Armáda spásy* [online]. armadaspasy.cz, [cit. 10. března 2022]. Dostupné na: <<http://www.armadaspasy.cz/>>, *Církev bratrská* [online]. portal.cb.cz, [cit. 10. března 2022]. Dostupné na: <<https://portal.cb.cz/>>.

⁶⁶ *Rejstřík církví a náboženských společností* [online]. cns.mkcr.cz, [cit. 17. února 2022]. Dostupné na: <https://www-cns.mkcr.cz/cns_internet/>.

⁶⁷ BARTOŇ a kol. *Základní práva*. 1. vydání. Olomouc: Leges, 2016. s. 327.

2.5. Přístup k internetu a právo sdružovací

2.5.1. Jak se realizuje právo sdružovací na internetu?

Právo sdružovací představuje právo se svobodně sdružovat, tedy vytvářet sdružení, spolky apod. Lze rozlišit několik druhů sdružovacího práva, kdy první z nich je obecné sdružovací právo. Dále se jedná o sdružování v politických stranách, sdružování v odborech či zaměstnavatelských svazech, a v poslední řadě sdružování v církvích a náboženských společnostech.⁶⁸ Sdružování obecné a v politických stranách je upraveno v Listině v čl. 20. Sdružování v odborech pak nalezneme v čl. 27 Listiny, sdružování v církvích je pak zakotveno v čl. 16 Listiny.⁶⁹

V první řadě se budu zabývat sdružováním obecným, kterým se myslí buď právním řádem pojmenované sdružení či sdružení osob, které není právním řádem pojmenované. Čl. 20 Listiny v druhé větě stanoví: „Každý má právo spolu s jinými se sdružovat ve spolcích, společnostech a jiných sdruženích.“⁷⁰ Tento výčet stanoví jak právním řádem pojmenované instituty, tak i nepojmenované. Počítá tak jak se sdruženími, které jsou regulované státem, př. spolky, které jsou zakotveny v § 214 až 302 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, či se společnostmi, kterou nalezneme v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, od § 2730, tak s právně neregulovanými sdruženími, které označuje jako „jiná sdružení“.⁷¹ Podle mého názoru je zde kladem prostor pro tvorbu sdružení, která vznikají v prostředí internetu.

Podle mého názoru je potřeba rozlišit dvě situace. První z nich je, když dochází k realizaci práv souvisejících s realizací práva na sdružení v prostředí internetu. Tady je proto důležité si uvědomit, jaká práva jsou z tohoto ústavního práva fyzickým osobám či právnickým osobám garantována, jelikož v tomto případě jsou jak právnické, tak fyzické osoby nositelkami práv.⁷² Zahrnuje například právo na založení samotného sdružení, právo na vstup do takového sdružení či práva související se členstvím v tomto sdružení. Některá z těchto práv, ne však všechna, lze realizovat on-line. Často jsou spjata s využíváním internetu jako komunikačního prostředku.

---

⁶⁸ BARTOŇ a kol. *Základní práva*. 1. vydání. Olomouc: Leges, 2016. s. 419

⁶⁹ Listina základních práv a svobod.

⁷⁰ Listina základních práv a svobod.

⁷¹ BARTOŇ a kol. *Základní práva*. 1. vydání. Olomouc: Leges, 2016. s. 419

⁷² BARTOŇ a kol. *Základní práva*. 1. vydání. Olomouc: Leges, 2016. s. 420.

Konkrétně se jedná o využívání různých komunikačních platform. Některé jsou zpoplatněny, některé nikoliv. Příkladem je Teams, Zoom, Webex či Hangouts Meet.⁷³ Tyto platformy mohou sloužit ke konání schůzí jednotlivých sdružení, při nichž může dokonce docházet k hlasování, které vyžaduje tajnost. Požadavek tajnosti voleb například splňuje webová aplikace gReception Voting.⁷⁴ Co stále není možné realizovat on-line, je právo na založení samotného právně regulovaného sdružení. Právě to mě přivádí na druhou situaci, kterou bych zde chtěla nastínit.

Druhá situace představuje případy právně neregulovaných sdružení, která nejen že realizují některá svá práva on-line, ale zároveň vznikají v internetovém prostředí. Jako příklad bych zde chtěla uvést facebookové skupiny, které mohou být soukromé či veřejné. Soukromé skupiny vyžadují pro své členství splnění některých podmínek, avšak o přijetí do těchto skupin může požádat kdokoli.⁷⁵ Zároveň jejich obsah můžou vidět jenom členové. Jednotlivé skupiny si mohou dokonce určovat pravidla pro využívání těchto skupin. Účel sdružení je velmi rozmanitý, od politických duchovních a hospodářsko-sociálních až po sdružování osob se stejnými zájmy, koníčky či myšlenkami.⁷⁶

Jako příklad zde uvedu facebookovou skupinu FUNKO POP COMMUNITY CZ/SK.⁷⁷ Tato skupina sdružuje osoby, které mají zálibu ve sbírání tzv. FUNKO POP figurek. Umožňuje jim komunikaci v rámci této skupiny, ale zároveň i obchod s těmito figurkami. Ve svých pravidlech se zmiňuje například o povinnosti slušného chování, zákazech vkládání odkazů na jiné stránky či e-shopy a další.⁷⁸ V jisté míře lze sdružování osob vidět i v jiných sociálních mediích, ačkoliv toto sdružování není tak zjevné. Jako příklad bych zde uvedla Instagram či Twitter, který funguje na základě sdružování osob se stejnými zájmy či názory. Sdružení osob pak spočívá v komentování, sdílení svých zájmů, dojmů, názorů a ve vzájemné komunikaci.

---

⁷³ STROUHAL, Jan. Zoom, Slack nebo Teams. Jak komunikovat s kolegy na home officu [online]. forbes. cz, 17. března 2020 [cit. 17. února 2022]. Dostupné na:<<https://forbes.cz/zoom-slack-nebo-teams-jak-komunikovat-s-kolegy-na-home-office/>>.

⁷⁴ *Ať už potřebujete online hlasování, nebo elektronické volby, webová aplikace gReception Voting je přesně to, co hledáte. Aplikace obsahuje funkce pro rychlé, snadné a bezpečné volby ve vaší společnosti nebo firmě. Zorganizovat je možné jak veřejné, tak tajné volby* [online]. voting.greception.com, [cit. 27. února 2022]. Dostupné na:<<https://voting.greception.com/cs>>.

⁷⁵ *Informace o Facebook skupinách* [online]. facebook.com, [cit. 27. února 2022]. Dostupné na:<<https://www.facebook.com/business/help/786348878426465?id=939256796236247>>.

⁷⁶ BARTOŇ a kol. *Základní práva*. 1. vydání. Olomouc: Leges, 2016. s. 421.

⁷⁷ *FUNKO POP COMMUNITY CZ/SK* [online]. facebook.com, [cit. 10. března 2022]. Dostupné na:<<https://www.facebook.com/groups/475834300676705>>.

⁷⁸ *FUNKO POP COMMUNITY CZ/SK* [online]. facebook.com, [cit. 10. března 2022]. Dostupné na:<<https://www.facebook.com/groups/475834300676705>>.

Nejen sociální sítě však umožňují vytvářet sdružení, která nejsou právně zakotvena. Jsou to například i některé webové stránky, které umožňují diskuse mezi jednotlivci o tématech, která mohou sdružovat jednotlivce do větších celků. Jsou jakýmsi veřejným fórem. Veřejným fórem myslím shromáždění, setkání odborníků a jiných osob k projednání a řešení určitých otázek.⁷⁹ Příkladem může být webová stránka www.emimino.cz, která sdružuje maminky či osoby zájímající se o výchovu dětí, počínaje jejich porodem či přípravou na porod. Poskytuje prostor pro diskusi ve formě otázky a odpovědi k různým tématům.⁸⁰ Je tedy jedním z veřejných fór, které můžeme na internetu najít.

Dalším druhem sdružení, který byl představen výše, je sdružení ve formě politických stran. Toto sdružení je upraveno zákonem č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů. Zde jsou přímo stanoveny požadavky na vznik, zánik a fungování politických stran a hnutí. Vznik politických stran či hnutí není možné realizovat on-line. Je zde zažitý proces vzniku, který je závislý na vývoji elektronizace veřejné správy a tím umožnění zakládat politické strany v prostředí internetu. Jednotlivá setkání členů politických stran lze poté realizovat on-line, a to prostřednictvím již zmíněných komunikačních platforem a řady dalších. V případech, kdy se politická strana stane součástí výkonného či zákonodárného orgánu České republiky, lze vidět využití internetu rovněž v poskytování on-line přenosu z jednání těchto orgánů. Příkladem je živé vysílání průběhu jednání Poslanecké sněmovny České republiky.⁸¹ Zároveň všechny politické strany v současné době využívají internet k propagaci svých volebních programů či poskytování informací svým členům a voličům.

Dalším druhem je sdružování v odborech či zaměstnavatelských svazech. Co se týče odborů, jedná se v zásadě o institut spolku, kdy zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění zákona č. 420/2011 Sb., o změně některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim ze dne 27. října 2011 stanoví, že odborovou organizací rozumí občanské sdružení. S příchodem zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, se však již nemluví o občanských sdruženích, avšak pouze o spolku. Jak jsem již výše uváděla, samotný

---

⁷⁹ KRAUS, Jiří a kol. Nový akademický slovník cizích slov A-Ž. Praha: Academia Praha, 2005. s. 254.

⁸⁰ *Diskuzní fórum* [online]. emimino.cz, [cit. 1. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.emimino.cz/diskuse/>>.

⁸¹ *Živé vysílání* [online]. psp.cz, [cit. 10. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=328>>.

vznik spolku nelze realizovat prostřednictvím internetu, avšak některá další práva, jako jsou právo hlasovat, je umožněno realizovat i v prostředí internetu.

Co se týče posledního druhu sdružování v církvích a náboženských společnostech, odkazují na kapitolu „Přístup k internetu a svoboda náboženského vyznání“.

2.5.2. Vztah práva sdružovacího a přístupu k internetu

Přístup k internetu a právo sdružovací představují odlišné oblasti práv, byť určitá propojenost mezi těmito právy existuje. Internet často (jak jsem již naznačila výše) působí jako komunikační prostředek mezi členy některých sdruženích či spolků. Realizace práva shromažďovacího na internetu v podstatě znamená možnost komunikace jak s potenciálními, tak s aktuálními členy daného sdružení.

Doposud nebylo rozhodováno o právu sdružovacím ve vztahu k přístupu k internetu. Avšak věřím, že kdyby existovala taková situace, právo sdružovací by bylo pro oblast práv, které by potenciálně chránilo právo na přístup k internetu, nedostačující ochranou. Účelem práva sdružovacího je umožnění lidem se volně sdružovat v různých sdruženích, která svým působením sdílí nebo podporují různé názory, představy či záliby.⁸² Účelem práva na přístup k internetu je zjednodušeně řečeno zprostředkování toku informací.⁸³ Tyto zmíněné účely považuji za velmi odlišné a nevidím zde jakýkoliv náznak toho, že by přístup k internetu mohl být někdy podřazen pod právo sdružovací. Když se zamyslíme nad výše zmíněnými sdruženími vznikajícími v prostředí internetu, již z povahy věci odepřeme-li přístup k internetu, vede to k nemožnosti účastnit se některých výlučně on-line provozovaných zájmových skupin. Tzn. že pokud odepřeme přístup k internetu, bude to znamenat za určitých okolností zásah do práva sdružovacího. Znamená to tedy, že se v případě odepření přístupu k internetu lze bránit tím, že bylo zasaženo do práva sdružovacího? Podle mého názoru není možné konstatovat, že by se šlo ve všech případech bránit tímto způsobem. O tom svědčí i skutečnost, že obě tato práva mají zcela odlišný účel a chrání tak odlišné oblasti práv.

---

⁸² BARTOŇ a kol. *Základní práva*. 1. vydání. Olomouc: Leges, 2016. s. 421.

⁸³ HARTMANN, Ivar A. *A right to free Internet? On Internet access and social rights*. Journal of high technology law, 2013, roč. 13, č. 2, s. 362.

2.6. Přístup k internetu a právo na vzdělání

2.6.1. Jak se realizuje právo na vzdělání na internetu?

Listina stanoví ve svém čl. 33 právo každého na vzdělání. V dnešní době probíhá převážná část komunikace mezi studenty a školou pomocí internetu, počínaje internetovými službami, jako jsou například e-mail, konče on-line výukou realizovanou prostřednictvím různých komunikačních platforem. Tyto formy on-line výuky se staly používanější v období pandemie covid-19.

Důležité je však rozlišit, že pro vysoké školy bývalo běžnou praxí využívat prostředí internetu ještě před zmíněnou pandemií. To můžeme vidět na příkladu Studijního a zkušebního řádu Univerzity Karlovy, který stanoví v čl. 4 odst. 3 způsob vydání výkazu o studiu zveřejněním ve studijním informačním systému, z čehož vyplývá, že automaticky počítá s využitím internetu.⁸⁴ Střední a základní školy dříve tolik nevyužívaly internet k realizaci práva na vzdělání. Dříve se jednalo o vymoženost, která mohla být žákům středních a základních škol poskytnuta.⁸⁵ Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, stanoví v § 25 formy vzdělávání, kde zahrnuje i formu distančního studia. Tento zákon stanoví i případy, ve kterých je možné realizovat tuto formu vzdělávání, a to v § 184a. Distanční formou vzdělávání se rozumí podle § 25 odst. 2 stejného zákona: „...samostatné studium uskutečňované převážně nebo zcela prostřednictvím informačních technologií, popřípadě spojené s individuálními konzultacemi, ...“⁸⁶ Existence internetu je tedy klíčová pro samotnou realizaci práva na vzdělání. Forma distančního vzdělávání není jediným způsobem, kterým se realizuje právo na vzdělání na internetu. Představila jsem zde již realizaci práva v rámci školského vzdělávání.

Důležité je zmínit, že právo na vzdělání se nepojí jen se školským systémem, ale rovněž zahrnuje i oblast vzdělávání dospělých. Existují zde například vzdělávací kurzy pro dospělé, které nabízí webové stránky jako například

---

⁸⁴ UNIVERZITA KARLOVA. *Studijní a zkušební řád Univerzity Karlovy* [online] cini.cz, [cit. 20. března 2022]. Dostupné z: <<https://cuni.cz/UK-8916.html>>.

⁸⁵ FIALOVÁ, Eva. *Právo na přístup k internetu*. Právník, 2018, č. 7, s. 552.

⁸⁶ Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

www.vzdelavanivsem.cz⁸⁷, www.khanacademy.org⁸⁸ nebo www.pefek.cz.⁸⁹ Řada těchto kurzů se realizuje nejen v off-line prostředí, ale rovněž v on-line prostředí. K tomu je však zapotřebí přístup k internetu. Další kategorií vzdělávání dospělých jsou instituty celoživotního vzdělávání organizované vysokými školami. Příkladem je Univerzita Palackého v Olomouci.⁹⁰ I zde došlo v období pandemie covid-19 k přechodu na on-line podobu s tím, že byly využívány různé druhy komunikačních platforem.

2.6.2. Vztah právo na vzdělání a přístupu k internetu

V první řadě je podle mého názoru důležité si uvědomit, že internet má sám o sobě funkci vzdělávací. Obsahuje řadu informací, které mohou sloužit k samovzdělávání. Všechny informace, které najdeme na internetu, mají původ v lidském vzdělání. Tím, že bychom odepřeli přístup k internetu, bychom mohli omezit rovněž právo na vzdělání. Jak jsem již uváděla výše, absence internetu by mohla jednotlivci odepřít právo se vzdělávat dokonce na úrovni základních škol. Jelikož v případech distančních výuk jsou všichni odkázáni na užívání internetu a ten, kdo k němu přístup nemá, je pak omezován dokonce na svém právu na vzdělání. Jedna z otázek, kterou si kladu, se týká samotné povahy internetu, který, jak jsem již na začátku uvedla, působí jako zdroj pro samo-vzdělávání. Již samotným užíváním internetu se jedinci mohou vzdělávat a rozšiřovat své povědomí, znalosti a schopnosti. Znamená to tedy automaticky, že pokud by bylo odebráno právo na přístup k internetu, mělo by to za následek zásah do práva na vzdělání? Podle mého názoru je tato úvaha velmi široce pojatá. Nelze vyvodit automaticky z každého zásahu do práva na přístup k internetu zásah do práva na vzdělání. Považuji za rozhodující záměr či účel, za jakým jednotlivec internet hodlá použít. Jako příklad zásahu do práva na vzdělání prostřednictvím odepření internetu můžeme uvést případ Jankovskis proti Litvě. Stěžovatel se nacházel ve výkonu trestu a tvrdil, že mu byl odepřen přístup

---

⁸⁷ *Kurzy* [online]. vzdelavanivsem.cz, [cit. 20. března 2022]. Dostupné na: <<https://vzdelavanivsem.cz/databaze-kurzu/>>.

⁸⁸ *Khanacademy* [online]. khanacademy.cz, [cit. 20. března 2022]. Dostupné na: <<https://cs.khanacademy.org/>>.

⁸⁹ *On-line kurzy* [online]. pefek.cz, [cit. 2. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.pefek.cz/nabidka-kurzu/on-line-kurzy>>.

⁹⁰ *Centrum celoživotního vzdělávání* [online]. ccv.upol.cz, [cit. 12. února 2022]. Dostupné na: <<https://ccv.upol.cz/>>.

k internetu. Internet měl v úmyslu použít za účelem vyhledávání informací o vzdělání a o studiu na vysoké škole.⁹¹

Stát v tomto případě podle ESLP nejednal správně, když odepřel stěžovateli přístup k internetu, jelikož nezhodnotil možnost umožnit mu kontrolovaný přístup k internetu, což by bylo přiměřeným opatřením. Stěžovatel se odkazyval na porušení čl. 10 Úmluvy, tj. dovolával se toho, že mu bylo zasaženo do jeho práva na informace. V tomto případě by se však mohl zvážit i zásah do práva na vzdělání. Podle mého názoru zde byl jasný záměr, pro který měl být internet využit. Pokud by zde existovalo autonomní právo na přístup k internetu, jednalo by se právě o jednoznačný zásah do tohoto práva. Nemuselo by se zkoumat, za jakým záměrem byl internet použit a do jakého konkrétního základního práva bylo zasaženo. Někdy je totiž situace natolik nejednoznačná, a to nejen pro stěžovatele, viz *Jankovskis proti Litvě*.⁹²

2.7. Přístup k internetu a právo na práci

2.7.1. Jak se realizuje právo na práci na internetu?

Právo na práci je zakotveno v čl. 26 odst. 3 Listiny. Toto právo v podstatě umožňuje jednotlivci si zajistit prostředky pro vlastní obživu a další potřeby. Nedostatek prostředků jedince může omezit v řadě dalších práv, a proto je toto právo jedno z klíčových základních lidských práv. Právo na práci rovněž zajišťuje rozvoj jednotlivce v jeho seberealizaci.⁹³ V podstatě pozitivní závazek státu spočívá ve snaze státu potlačovat nezaměstnanost, což prakticky spočívá v zajišťování přijetí programů technického či odborného zaškolení, výcviku, vytvoření plánů k dosažení úplné zaměstnanosti.⁹⁴ Konkrétně v praxi tuto snahu můžeme vidět v nabídkách rekvalifikačních kurzů či při tvorbě nových pracovních míst.

Lidé v dnešní době častěji využívají prostředí internetu k hledání zaměstnání či k výkonu zaměstnání formou on-line platform.⁹⁵ Práce prostřednictvím on-line platform umožňuje lidem snadný přístup na trh práce a vytváří jim tak nové

---

⁹¹ Rozsudek ESLP ve věci *Jankovskis proti Litvě* ze dne 17. dubna 2017, stížnost č. 21575/08.

⁹² Rozsudek ESLP ve věci *Jankovskis proti Litvě* ze dne 17. dubna 2017, stížnost č. 21575/08.

⁹³ TRÖSTER, P. a kol. *Právo sociálního zabezpečení*. 6. vydání. Praha: H. C. Beck, 2013. s.7.

⁹⁴ BARTOŇ a kol. *Základní práva*. 1. vydání. Olomouc: Leges, 2016. s. 483.

⁹⁵ Zpráva Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Ochrana základních práv v digitálním věku – výroční zpráva o uplatňování Listiny základních práv EU za rok 2021 ze dne 10. 12. 2021, COM (2021) 0819. bod 7.

hospodářské příležitosti.⁹⁶ Lidé prostřednictvím on-line platformem nejenže práci poptávají, ale zároveň ji i nabízí. Konkrétně se tak děje prostřednictvím inzerátů umístěných na webových stránkách, které jsou zřizovány za účelem sdružování nabídky s poptávkou. Existuje zde řada internetových stránek umožňující široký výběr povolání. Jsou to například www.jobs.cz, www.prace.cz či www.indeed.com.⁹⁷

V dnešní době jsou tyto nabídky či poptávky poskytovány rovněž prostřednictvím sociálních sítí. Příkladem mohou být facebookové skupiny uváděné již v podkapitole „Jak se realizuje právo sdružovací na internetu“. Tyto facebookové skupiny mohou právě sdružovat osoby, které poptávají či nabízí práci. Příkladem může být facebooková skupina Práce/Brigády/Příležitosti – Olomoucký kraj.⁹⁸

Mezi nejčastější pracovní činnosti domlouvané v prostředí on-line platformem patří domácí opravy, úklid, taxislužba, hlídání dětí, kadeřnické, masérské a podobné osobní služby, nebo turistický pronájem.⁹⁹

Mimo jiné internet umožňuje výkon některých prací. Někdy jsou tyto práce označovány za tzv. „klikací“. Může se jednat o taxislužby Uber či o donášky jídla Wolt nebo DameJídlo, nebo o služby v cizích domovech jako Lidská Síla.¹⁰⁰ Zde v podstatě dochází k výkonu práce primárně prostřednictvím internetu. Podle mého názoru jsou však více reprezentující práce prostřednictvím internetu než práce, které jsou vykonávány z prostředí vlastního domova. Mohou to být drobné kancelářské práce či činnosti spojené s fungováním, správou či údržbou sítě. Příkladem může být správce webových stránek. Tyto pracovněprávní závazky jsou často považovány za přivýdělky, avšak pro některé mohou představovat jediný zdroj jejich obživy.¹⁰¹

---

⁹⁶ Zpráva Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Ochrana základních práv v digitálním věku – výroční zpráva o uplatňování Listiny základních práv EU za rok 2021 ze dne 10. 12. 2021, COM (2021) 0819. bod 7.

⁹⁷ *Jobs.cz* [online]. jobs.cz, [cit. 20. února 2022]. Dostupné na: <<https://www.jobs.cz/>>, *Práce.cz* [online]. prace.cz, [cit. 5. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.prace.cz/>>, *Indeed* [online]. indeed.com, [cit. 5. března 2022]. Dostupné na: <<https://cz.indeed.com/?r=us>>.

⁹⁸ *Práce/ Brigády/ Příležitosti – Olomoucký kraj* [online]. [facebook.com](https://www.facebook.com/groups/1548764882059170), [cit. 10. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.facebook.com/groups/1548764882059170>>.

⁹⁹ HOLÝ, Dalibor. *Lidé si vydělávají on-line prací stále častěji* [online]. statistikaamy.cz, 30. září 2019 [cit. 27. února 2022]. Dostupné na: <<https://www.statistikaamy.cz/2019/09/30/lide-si-vydelavaji-on-line-praci-stale-casteji/>>.

¹⁰⁰ HOLÝ, Dalibor. *Lidé si vydělávají on-line prací stále častěji* [online]. statistikaamy.cz, 30. září 2019 [cit. 27. února 2022]. Dostupné na: <<https://www.statistikaamy.cz/2019/09/30/lide-si-vydelavaji-on-line-praci-stale-casteji/>>.

¹⁰¹ HOLÝ, Dalibor. *Lidé si vydělávají on-line prací stále častěji* [online]. statistikaamy.cz, 30. září 2019 [cit. 27. února 2022]. Dostupné na: <<https://www.statistikaamy.cz/2019/09/30/lide-si-vydelavaji-on-line-praci-stale-casteji/>>.

V období pandemie covid-19 se některá povolání či zaměstnání snažila přizpůsobit době, kdy byl jejich výkon omezen. Jako příklad mohu uvést učitele základní školy.¹⁰² Ti museli přizpůsobit svůj výkon zaměstnání stávající situaci a naučit se využívat možností různých komunikačních platforem.

V poslední řadě bych chtěla zmínit některá povolání, která využívají internetu, avšak nejsou realizovaná jeho prostřednictvím. Typicky se jedná o situace, v nichž vystupuje stát, který stanoví v rámci své legislativy povinnost spočívající ve využívání různých technických prostředků. Příkladem může být zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů, kterým se stanoví povinnost využívání datových schránek. Datovou schránku budou mít povinnost zřídit od 1. 1. 2023 všechny fyzické osoby podnikající.¹⁰³ Dříve tuto povinnost měly pouze všechny orgány veřejné moci, právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku, advokáti, daňoví poradci a insolvenční správci. Pro ostatní bylo zřízení dobrovolné.¹⁰⁴ Dalším příkladem mohou být lékaři, kterým byla zákonem č. 378/2007 Sb., o léčivech, ve znění pozdějších předpisů, stanovena povinnost předepisovat tzv. elektronické recepty. Pokud by osoby, které jsou povinny ze zákonů zmíněných výše, neměly přístup k internetu, mohlo by být zasaženo do jejich základních práv tím, že by jim byl znemožněn výkon práce.¹⁰⁵

2.7.2. Vztah práva na práci a přístupu k internetu

Na základě informací uvedených výše lze konstatovat, že internet je v dnešní době pro realizaci práva na práci důležitý. Porušením práva na přístup k internetu by mohlo dojít k zásahu do práva na práci. Nejedná se však o automatické porušení práva na práci, jelikož zde stále existuje řada způsobů, jak hledat či vykonávat práci off-line.

---

¹⁰² POLANSKÁ, Jitka. *Učitelé byli vrženi na internet, učí každý sám a na svém zařízení. Umí se chovat e-bezpečně?* [online]. eduzin.cz, 15. listopadu 2020 [cit. 27. února 2022]. Dostupné na: <<https://eduzin.cz/wp/2020/11/15/ucitele-byli-vrzeni-na-internet-uci-kazdy-sam-a-na-svem-zarizeni-umi-se-chovat-e-bezpecne/>>.

¹⁰³ KOENIGOVÁ, Terezie. *Nová pravidla pro zřizování datových schránek* [online]. pravni prostor. cz, 23. června 2021 [cit. 1. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.pravni-prostor.cz/clanky/ostatni-pravo/nova-pravidla-pro-zrizovani-datovych-schranek>>.

¹⁰⁴ *Datové schránky* [online]. mvcr. cz, [cit. 1. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.mvcr.cz/clanek/datove-schranky-datove-schranky.aspx>>.

¹⁰⁵ FIALOVÁ, Eva. *Právo na přístup k internetu*. Právník, 2018, č. 7, s. 553.

Právo na přístup k internetu podle mého názoru čistě rozšiřuje možnosti off-line prostředí a zjednodušuje realizaci práva na práci. V současné době bychom mohli hovořit o tom, že trh práce v prostředí internetu zrychluje všechny procesy, konkrétně procesy spojené s nabídkou a poptávkou práce.¹⁰⁶

Přístup k internetu podle mého názoru pomáhá realizovat právo na práci snadnější a rychlejší cestou, než nabízí off-line prostředí. Pro realizaci práva na práci není nutná existence internetu. Obě tyto práva tak vedle sebe dokáží obstát samostatně. Nejsou na sobě závislá, a tudíž nespátřuji za vhodné tvrdit, že jedno je součástí druhého. Již z tohoto důvodu si myslím, že by bylo zapotřebí vymezit právo na přístup k internetu jako základní právo.

2.8. Přístup k internetu a právo na podnikání

2.8.1. Jak se realizuje právo na podnikání na internetu?

Právo na podnikání je zakotveno v čl. 26 odst. 1 Listiny. Ačkoliv mezinárodní dokumenty o lidských právech toto právo neznají samostatně, ale jako součást práva na práci, rozhodla jsem se jej zde uvést zvlášť, jelikož mi přijde, že si z důvodu široké realizace tohoto práva na internetu zaslouží svou vlastní podkapitolu. Pro realizaci práva na podnikání na internetu je klíčový pojem elektronické obchodování.¹⁰⁷ Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (dále OECD) definuje elektronický obchod jako: „jakékoliv obchodní transakce, které provádí osoby fyzické i právnické, přičemž tyto transakce jsou založeny na elektronickém zpracování a přenosu dat“.¹⁰⁸ Světová obchodní organizace (dále WTO) zahrnuje do elektronického obchodování: „výrobky, které jsou prodávány a placeny přes internet, ale doručovány ve hmotné podobě, tak produkty, které jsou přes internet doručovány v podobě digitální“.¹⁰⁹ Přístup k internetu je zde tudíž nutností pro realizaci elektronického podnikání. Internet umožňuje realizovat podnikání ve všech možných druzích předmětů podnikání.

---

¹⁰⁶ HOLÝ, Dalibor. *Lidé si vydělávají on-line prací stále častěji* [online]. statistikaamy.cz, 30. září 2019 [cit. 27. února 2022]. Dostupné na: <<https://www.statistikaamy.cz/2019/09/30/lide-si-vydelavaji-on-line-praci-stale-castěji/>>.

¹⁰⁷ FIALOVÁ, Eva. *Právo na přístup k internetu*. Právník, 2018, č. 7, s. 552.

¹⁰⁸ SVOBODA, P. a kolektiv. *Právní a daňové aspekty e-obchodu*. 1. vyd. Praha: Linde, 2001. 59 s.

¹⁰⁹ SVOBODA, P. a kolektiv. *Právní a daňové aspekty e-obchodu*. 1. vyd. Praha: Linde, 2001. 59 s.

Zajímavostí, která je v dnešní době pozorována a která využívá internet, je obchodování s kryptoměnou. Jako konkrétní případ lze uvést Bitcoin nebo Tether.¹¹⁰ Jedná se o peněžní prostředek vyžadující existenci internetu. Blíže se obchodováním s kryptoměnou zabývat v této diplomové práci nebudu. Je důležité si uvědomit, že je v dnešní době pro obchodování internet velmi významným prostorem. Obchodování na internetu může zahrnovat například vytváření e-shopů pro prodej a propagaci svých produktů. Mezi nejčastější sortiment e-shopů v roce 2020 patřilo oblečení a doplňky, dům a zahrada, potraviny či dětské zboží.¹¹¹

2.8.2. Vztah právo na podnikání a přístupu k internetu

Stejně jako tomu bylo u práva na práci, i zde považuji internet ve vztahu k právu na podnikání jako prostředek, jak vše urychlit a zjednodušit. Tím, že internet představuje nejenže prostor pro výkon zaměstnání a samostatné výdělečné činnosti, které lze realizovat stále i v off-line prostředí, ale zároveň vytváří prostor, v němž jedinec v podstatě off-line prostředí nepotřebuje k realizaci těchto základních práv.

Hranice práva na podnikání a práva na přístup k internetu jasně rozlišují již z toho důvodu, že právo na podnikání chrání jinou oblast práv než právo na přístup k internetu. Právo na podnikání chrání v podstatě stejnou oblast práv, kterou chrání právo na práci, a tou je získávání prostředků pro životní potřeby své i svých blízkých prací, a to jak prací závislou, tak prací nezávislou.¹¹²

2.9. Přístup k internetu a právo na soudní a jinou právní ochranu

2.9.1. Jak se realizuje právo na soudní a jinou právní ochranu na internetu?

Tato podkapitola představí v souhrnu realizaci hlavy páté Listiny na internetu. Zaměřím se zde na právo na spravedlivý proces, který stanoví čl. 36 Listiny. Dále

---

¹¹⁰ *Kryptoměny* [online]. kurzy.cz, [cit. 27. února 2022]. Dostupné na: <<https://www.kurzy.cz/kryptomeny/>>.

¹¹¹ *Nejprodávanější sortiment a produkty* [online]. ceska-ecommerce.cz, [cit. 27. února 2022]. Dostupné na: <<https://www.ceska-ecommerce.cz/>>.

¹¹² *Právo podnikat* [online]. epravo.cz, 28. května 2002 [cit. 1. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/pravo-podnikat-17036.html?mail>>.

věnuji pozornost právům, která se pojí se soudci a soudy, konkrétně právo na přístup k soudu (čl. 36 odst. 2 Listiny). Právo na spravedlivý proces obsahuje řadu dílčích práv, kdy příkladem je právo na veřejné projednání věci, zásada rovnosti stran nebo právo na zákonného soudce.¹¹³ Existuje zde řada principů, které dopomáhají k zajišťování spravedlivého procesu. Ve své podstatě existence těchto principů se rovná spravedlivému procesu.

V období pandemie covid-19 docházelo k omezování soudní moci. Tato omezení znamenala podle mého názoru převážně zásah do tří základních principů procesního práva. Byl to princip ústnosti, přítomnosti a veřejnosti. Podle soudce Stanislava Findejse měla tato pandemie dopad na čtyři základní principy občanského procesního práva, a to na princip ústnosti, písemnosti, veřejnosti a přítomnosti.¹¹⁴ Navíc oproti mně uvádí princip písemnosti. Princip písemnosti podle něj znamená: „že všechny úkony účastníků a soudu se zaznamenávají do protokolu“.¹¹⁵ Jak však sám soudce později uvádí, tato zásada byla překonána novelou Občanského soudního řádu, která upřednostnila zvukový záznam jednání, který již počítá s použitím technických zařízení.¹¹⁶

V prvé řadě bych se chtěla zabývat principem veřejnosti. V podstatě se jedná o nástroj kontroly veřejné justice, který spočívá v přítomnosti veřejnosti v soudní síni. Princip veřejnosti může být splněn buď fyzickou přítomností v soudní síni, nebo nepřímo prostřednictvím obrazových, zvukových přenosů či záznamů. Veřejnost lze na základě toho rozdělit do dvou skupin: veřejnost, která je osobně přítomna v jednacích síni, nebo virtuální veřejnost, která je soudnímu jednání přítomna nepřímo pomocí televizních obrazovek či rozhlasových přijímačů.¹¹⁷ Technický pokrok je nezastavitelný, a proto je zapotřebí reflektovat jej i v těchto případech. V praxi se

---

¹¹³ Svoboda, Karel, Šínová, Renáta. Hamuláková, Klára a kol. *Civilní proces, Obecná část a sporné řízení*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, 17 s.

¹¹⁴ FINDEJS, Stanislav. *Vzdálený přístup k soudním jednáním a principy civilního procesu* [online]. *pravniprostor.cz*, 20. dubna 2020 [cit. 2. března 2022]. Dostupné na <<https://www.pravniprostor.cz/nazory/glosa-stanislava-findejse/vzdaleny-pristup-k-soudnim-jednanim-a-principy-civilniho-procesu>>.

¹¹⁵ FINDEJS, Stanislav. *Vzdálený přístup k soudním jednáním a principy civilního procesu* [online]. *pravniprostor.cz*, 20. dubna 2020 [cit. 2. března 2022]. Dostupné na <<https://www.pravniprostor.cz/nazory/glosa-stanislava-findejse/vzdaleny-pristup-k-soudnim-jednanim-a-principy-civilniho-procesu>>.

¹¹⁶ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁷ HERCZEG, Jiří. *Přístup médií na jednání soudu a právo na spravedlivý proces* [online]. *bulletin-advokacie.cz*, 15. dubna 2013 [cit. 1. března 2022]. Dostupné na: <<http://www.bulletin-advokacie.cz/pristup-medii-na-jednani-soudu-a-pravo-na-spravedlivy-proces>>.

setkáváme s některými případy on-line přenosů ze soudních síní. Jedním z případů, který je dohledatelný i jako zvukově obrazový záznam, je případ Vítkov.¹¹⁸

Další z principů, které bych zde chtěla zmínit, je princip ústnosti, který vyjadřuje, že: „soud s účastníky, svědky, znalci a dalšími osobami komunikuje primárně ústně, jde-li o projednání věci“.¹¹⁹ V období pandemie covid-19 bylo využíváno videokonferencí, jelikož byla snaha co nejvíce omezit setkávání se osob navzájem. Princip ústnosti však nevylučuje, že by ústní komunikace nemohla být prováděna pomocí vzdáleného přístupu, kterým může být právě videokonference.

Procesní předpisy samotné v některých místech počítají s využitím technických prostředků, které umožní naplnění principu ústnosti. Příkladem může být § 102a, který zavádí možnost využití videokonferenčního zařízení. Konkrétně stanoví: „Na návrh účastníka nebo je-li to účelné, může soud provést úkon s využitím videokonferenčního zařízení, zejména zprostředkovat přítomnost účastníka nebo tlumočnicka na jednání nebo provést výslech svědka, znalce nebo účastníka.“¹²⁰ Příklady najdeme i v trestním řízení, konkrétně v §111a a násl.¹²¹

Důležité je zmínit i princip přímosti. Soud zde získává informace zejména při přímé komunikaci s účastníky či svědky.¹²² Soud by měl být tedy v přímém kontaktu s účastníky řízení.¹²³ Zákon zde nevylučuje, že by tento přímý kontakt nemohl být prováděn na dálku. Využití videokonferenčních zařízení zmíněných výše není v rozporu se zákonem a v praxi se tedy užívá.

Přístup k internetu je tedy důležitý nejen v oblasti zprostředkovávání informací veřejnosti z oblasti soudnictví, ale zároveň může být za určitých okolností důležitý pro samotný průběh soudního řízení.

Co se týče výše zmíněného práva na přístup k soudu, chtěla bych zde zmínit moderní systém eJustice. Již od 1. října 2007 můžeme pozorovat uvedení do provozu

---

¹¹⁸ HERCZEG, Jiří. *Přístup médií na jednání soudu a právo na spravedlivý proces*. Bulletin advokacie, 2013, č. 3, s. 26–32.

¹¹⁹ Svoboda, Karel, Šínová, Renáta. Hamuláková, Klára a kol. *Civilní proces, Obecná část a sporné řízení*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, 22 s.

¹²⁰ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

¹²¹ Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů.

¹²² Svoboda, Karel, Šínová, Renáta. Hamuláková, Klára a kol. *Civilní proces, Obecná část a sporné řízení*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, 22 s.

¹²³ FINDEJS, Stanislav. *Vzdálený přístup k soudním jednáním a principy civilního procesu* [online]. *pravniprostor.cz*, 20. dubna 2020 [cit. 2. března 2022]. Dostupné na <<https://www.pravniprostor.cz/nazory/glosa-stanislava-findejse/vzdaleny-pristup-k-soudnim-jednanim-a-principy-civilniho-procesu>>.

první části systému elektronického a internetového soudnictví.¹²⁴ Aktuálně eJustice představuje ePlatební rozkaz, ePodatelnu, eTrestní řízení, infoDeska, infoJednání, infoSoud, Insolvenční rejstřík, Judikatura, Obchodní rejstřík a Rejstřík trestů. EPlatební rozkaz představuje možnost využití elektronického formuláře, který žalobce na internetových stránkách justice vyplní, podepíše zaručeným elektronickým podpisem a odešle soudu. Na stejném principu funguje i ePodatelna, která usnadňuje a zrychluje proces podávání návrhu, žalob či dalších podání. K těmto úkonům se však vyžaduje elektronický podpis. Výhodou těchto podání je, že automaticky poukazují na případné vady v podání, které by vedly k vrácení takového podání k opravě.¹²⁵

ETrestní řízení si klade za cíl elektronizovat vedení trestního řízení ve všech jeho fázích, a to od fáze policejního vyšetřování, sdělení obvinění, dohledu státního zastupitelství, až po fázi soudní včetně poskytování informací Vězeňské službě, Probační a mediační službě či sdělení informací Rejstříku trestů. InfoSoud se zabývá vedením elektronické úřední desky. InfoJednání má za cíl poskytnout přehledný soupis jednání a informací o těchto jednáních. Insolvenční rejstřík pak shrnuje údaje o jednotlivých insolvenčních řízeních. Je zde snaha maximalizovat zásadu publicity. Podobně tomu tak je i v obchodním rejstříku. Judikatura má zajistit okamžitou přehlednost soudních rozhodnutí. V poslední řadě Rejstřík trestů umožňuje vedení vlastního seznamu uložených trestů a poskytování požadovaných informací prostřednictvím datových sítí s využitím elektronického podpisu.¹²⁶ Všechny tyto informační systémy slouží právě k zajišťování práva na přístup k soudu tím, že jeho přístup usnadňují a urychlují.

V poslední řadě je zapotřebí zmínit existenci webových stránek soudního systému. Konkrétně se jedná o www.justice.cz, která shromažďuje informace nejen o soudnictví, ale o všech složkách soudní moci. Nelze rovněž opomenout, že v dnešní době jsou využívány rovněž sociální sítě, které informují veřejnost v oblasti soudnictví. Příkladem je facebookový profil Ministerstvo spravedlnosti České republiky.¹²⁷

---

¹²⁴ eJustice [online]. portal.justice.cz, [cit. 4. března 2022]. Dostupné na: <<https://portal.justice.cz/ejustice/index.html>>.

¹²⁵ eJustice [online]. portal.justice.cz, [cit. 4. března 2022]. Dostupné na: <<https://portal.justice.cz/ejustice/index.html>>.

¹²⁶ eJustice [online]. portal.justice.cz, [cit. 4. března 2022]. Dostupné na: <<https://portal.justice.cz/ejustice/index.html>>.

¹²⁷ Dostupné na: <<https://www.facebook.com/ministerstvospravedlnosti/>>.

2.9.2. Vztah práva na soudní a jinou právní ochranu a přístupu k internetu

V období pandemie covid-19 bylo použití internetu jedním z řešení, jak zajistit řádný chod soudnictví a zároveň zachovat principy, které se pojí s jednotlivými druhy soudních řízení. Jak jsem již výše zmínila, řada soudních řádů (příkladem Trestní řád či Občanský soudní řád) již počítal a počítá s použitím zařízení umožňující realizovat řízení na dálku. Internet by proto do budoucna mohl hrát významnou roli v oblasti soudnictví. Již dnes vidíme řadu úkonů, které lze realizovat on-line.

Realizace práva na soudní a jinou právní ochranu na internetu slouží jako rychlejší způsob, jak realizovat některé úkony. On-line realizace tohoto práva nevyklučuje možnost realizovat jej i v off-line prostředí. On-line prostředí slouží jen jako katalyzátor některých procesních úkonů. Zároveň urychluje soudní proces, což je pozitivní, jelikož tím naplňuje obecné zásady soudnictví, mezi které patří zásada hospodárnosti a rychlosti soudního řízení. Internet zde vystupuje jako prostředek, který urychluje soudní proces. Nelze tedy tvrdit, že by právo na přístup k internetu mělo být považováno za součást práva na soudní a jinou právní ochranu.

2.10. Přístup k internetu a právo podílet se na správě věcí veřejných

2.10.1. Jak se realizuje právo podílet se na správě věcí veřejných na internetu?

Čl. 21 Listiny stanoví, že občané mají právo podílet se na správě veřejných věcí přímo, nebo svobodnou volbou svých zástupců. Jedná se o právo, které garantuje jednotlivci účast na politickém a veřejném životě, jinými slovy umožňuje aktivní participaci jednotlivce na utváření a existenci veřejné moci.¹²⁸ Negativní závazek státu spočívá v tom, že stát chrání tuto aktivní participaci jednotlivce před zásahy třetích osob. Jako pozitivní závazek státu je poté považováno zajištění participace jednotlivci, či samotné existence veřejné moci.¹²⁹ Toto právo je institucionalizováno v podobě voleb, volebních a hlasovacích procedur. Zahrnuje jak aktivní, tak pasivní volební

¹²⁸ GRÍBKOVÁ, Petra a kolektiv. *Listina základních práv a svobod – judikatorní komentář*. Ostrava: CODEXIS publishing, 2017. Převzato z CODEXIS®, doplňku LIBERIS®. (čl. 21 Listiny).

¹²⁹ GRÍBKOVÁ, Petra a kolektiv. *Listina základních práv a svobod – judikatorní komentář*. Ostrava: CODEXIS publishing, 2017. Převzato z CODEXIS®, doplňku LIBERIS®. (čl. 21 Listiny).

právo. Projevem přímé účasti na správě věcí veřejných pak je i právo participace na konání místního referenda. Pouze participace, vylučuje se tedy právo referendum vyvolat.¹³⁰

V současné době stále nedošlo v České republice k elektronizaci voleb. Použití internetu, tak nelze spatřovat v oblasti pasivního volebního práva. Tehdejší ministr vnitra za ODS Ivan Langer v roce 2008 přišel do veřejné debaty s myšlenkou zavedení internetových voleb. Později se některé politické strany touto myšlenkou rovněž zabývaly. Mezi přední propagátory v dnešní době řadíme politickou stranu Pirátská strana, ODS, TOP 09 či KDU-ČSL.¹³¹

Co se týče aktivního volebního práva, je internet používán spíše jako prostředek volebních kampaní. Smyslem volební kampaně je seznámit voliče s volebním programem jednotlivých stran, který jim umožní rozhodnout se znalostí. Tím tak dochází rovněž k naplnění zásady, podle které je lid zdrojem veškeré státní moci.¹³² K volebním kampaním jsou využívány nejen webové stránky jednotlivých volebních stran, ale rovněž sociální sítě. Příkladem je facebookový účet KSČM – Komunistická strana Čech a Moravy.¹³³

2.10.2. Vztah práva podílet se na správě věcí veřejných a přístupu k internetu

Právo podílet se na správě věcí veřejných a přístup k internetu nemají v současnosti žádný relevantní vztah. Nejedná se o přímé propojení realizace tohoto práva na internetu. Internet slouží mnohdy jako prostředek pro realizaci volebních kampaní, a tak nepřímě pomáhá v realizaci aktivního volebního práva tím, že zprostředkovává svým potenciálním voličům informace, které pomáhají jednotlivci při rozhodování, kterou politickou stranu či kandidáta podpoří. Otázka elektronických voleb stále zůstává ve vzduchu. Názor, který často zaznívá, uvádí například poslankyně vládního hnutí ANO Barbora Kořánová, která byť není proti zavedení

---

¹³⁰ Usnesení Ústavního soudu ze dne 25. 4. 2001, sp. zn. I. ÚS 641/2000.

¹³¹ ŠPIDLA, Aleš, CIESLAR, Jiří. *Internetové volby – příležitost, jak zajistit fungování demokracie i v době krize?* [online]. epravo.cz, 4. května 2020 [cit. 4. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.epravo.cz/top/aktualne/internetove-volby-prilezitost-jak-zajistit-fungovani-demokracie-i-v-dobe-krize-111064.html>>.

¹³² GRÍBKOVÁ, Petra a kolektiv. *Listina základních práv a svobod – judikatorní komentář*. Ostrava: CODEXIS publishing, 2017. Převzato z CODEXIS®, doplňku LIBERIS®. (čl. 21 Listiny).

¹³³ KSČM – Komunistická strana Čech a Moravy [online]. facebook.com, [cit. 10. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.facebook.com/komunistickastranacehamoravy>>.

elektronických voleb, uvádí, že: „...je to hudba daleké budoucnosti, protože bude potřeba vytvořit dostatečné zabezpečení a podmínky pro to, aby hlasování proběhlo regulérně, bezpečně a naplnilo očekávání, která od něj část veřejnosti, včetně mne, má“.¹³⁴ Oproti tomu například podle pirátského poslance Ondřej Profanta problémem nejsou technické možnosti, ale vnímání občanů. Postrádá nedůvěru v kvalitu procesu elektronických voleb u obyvatel.¹³⁵

Jak jsem shrnula výše zmíněné informace, právo na přístup k internetu stále do jisté míry stojí vedle práva podílet se na správě věcí veřejných. Podle mého názoru tomu tak ještě delší dobu bude. Nelze tak hovořit o tom, že by zásah do práva podílet se na správě věcí veřejných se rovnal zásahu do práva na přístup k internetu.

2.11. Přístup k internetu a právo na přístup ke kulturnímu bohatství

2.11.1. Jak se realizuje právo na přístup ke kulturnímu bohatství na internetu?

Právo přístupu ke kulturnímu bohatství je zaručeno v čl. 34 Listiny, kde se stanoví: „Právo přístupu ke kulturnímu bohatství je zaručeno za podmínek stanovených zákonem.“ Pojem kulturní bohatství je velmi široký. Zahrnuje různé formy kultury, které jsou zakotveny v různých zákonech. Jako příklad lze uvést zákon č. 239/1992 Sb., o Státním fondu kultury České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 20/1987 Sb., České národní rady o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů nebo zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb, ve znění pozdějších předpisů (dále knihovní zákon).

Zaměřím-li se konkrétně na knihovní zákon, zmiňuje se ve svém §4 odst. 1 písm. d) o tom, že veřejné knihovnické a informační služby spočívají mimo jiné: „v umožnění přístupu k informacím na internetu, ke kterým má knihovna bezplatný

---

¹³⁴ GAVENDA, Jaroslav. *Strany chtějí volit elektronicky. Část se ale „volbě myší“ brání* [online]. seznamzpravy.cz, 23. května 2021 [cit. 4. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/strany-chteji-volit-elektronicky-cast-se-ale-volbe-mysi-brani-154433>>.

¹³⁵ GAVENDA, Jaroslav. *Strany chtějí volit elektronicky. Část se ale „volbě myší“ brání* [online]. seznamzpravy.cz, 23. května 2021 [cit. 4. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/strany-chteji-volit-elektronicky-cast-se-ale-volbe-mysi-brani-154433>>.

přístup“.¹³⁶ Zde lze vidět propojenost přístupu k internetu s právem na přístup ke kulturnímu bohatství. Další propojenost lze pozorovat v § 4 odst. 7, kdy: „provozovatel knihovny vydá knihovní řád, v němž stanoví podrobnosti poskytování knihovnických a informačních služeb“.¹³⁷ Knihovní řád se totiž často dotýká rovněž použití internetu v prostorech knihoven či digitalizace některých dokumentů a umožnění tak dálkového přístupu k digitalizované knihovně.

Příkladem mohu uvést Knihovní řád Moravské zemské knihovny v Brně, který stanoví možnost využití služeb, které knihovna poskytuje v rámci svých provozních, technických a právních možností. Mezi ně řadíme rovněž digitalizovanou knihovnu či internet v prostorech knihovny.¹³⁸ Zároveň webové stránky Moravské zemské knihovny umožňují rovněž, jak je tomu psáno i v jejich knihovním řádu, on-line registraci do jejich systému, která podmiňuje použití některých služeb. Příkladem: „on-line registrovaný uživatel si může objednávat a má přístup k wifi MZK a placeným on-line zdrojům“.¹³⁹ Mezi další služby, které knihovny nabízí, můžeme zařadit například e-knihy či elektronické informační zdroje.¹⁴⁰

Zákon č. 20/1987 Sb., České národní rady o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, se obecně vztahu k internetu nevěnuje. Uvádím ho zde však již z toho důvodu, že v období pandemie covid-19 docházelo k realizování práva na přístup ke kulturnímu bohatství on-line i pomocí on-line výstav a galerií.¹⁴¹ Příkladem lze uvést Národní muzeum, které je kulturní památkou uvedenou v Ústředním seznamu kulturních památek.¹⁴² Všechny tyto oblasti kulturního bohatství většinou zpřístupňují informace či dokonce přístup k těmto oblastem kulturního bohatství prostřednictvím webových stránek. Konkrétně se může jednat o webové stránky, které se zabývají pouze konkrétní kulturní památkou (www.nm.cz), či webové stránky ministerstva kultury (www.mkcr.cz), které sdružují informace například o

---

¹³⁶ Zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb, ve znění pozdějších předpisů.

¹³⁷ Zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb, ve znění pozdějších předpisů.

¹³⁸ *Knihovní řád Moravské zemské knihovny v Brně* [online]. mzk.cz, [cit. 4. března 2022]. Dostupný na: <<https://www.mzk.cz/o-knihovne/dokumenty/knihovni-rad>>.

¹³⁹ *Knihovní řád Moravské zemské knihovny v Brně* [online]. mzk.cz, [cit. 4. března 2022]. Dostupný na: <<https://www.mzk.cz/o-knihovne/dokumenty/knihovni-rad>>.

¹⁴⁰ *Knihovní řád Moravské zemské knihovny v Brně* [online]. mzk.cz, [cit. 4. března 2022]. Dostupný na: <<https://www.mzk.cz/o-knihovne/dokumenty/knihovni-rad>>.

¹⁴¹ Online výstavy [online]. nm.cz, [cit. 2. února 2022]. Dostupné na: <<https://www.nm.cz/virtualne-domuzea/online-vystavy>>.

¹⁴² *Vyhledávání – Ústřední seznam kulturních památek* [online]. pamatkovykatalog.cz, [cit. 2. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.pamatkovykatalog.cz/uskp>>.

Státním fondu kultury České republiky, nebo webové stránky Národního památkového ústavu (www.npu.cz), které se týkají státní památkové péče. Představují rovněž již výše zmíněný Ústřední seznam kulturních památek či soupis památkových objektů, území či předmětů.

2.11.2. Vztah práva na přístup ke kulturnímu bohatství a přístupu k internetu

Přístup k internetu je v dnešní době podle mého názoru často využíván ke zprostředkování přístupu ke kulturnímu bohatství. Je důležité si uvědomit, co se myslí pod pojmem přístup ke kulturnímu bohatství. Jelikož tuto oblast upravují konkrétní zákony konkrétních kulturního bohatství, je zapotřebí hledat v těchto zákonech, co se myslí pojmem „přístup“. Jak jsem již výše uvedla, některé zákony považují za přístup rovněž zpřístupnění těchto bohatství v on-line prostředí, jak tomu můžeme vidět například v knihovním zákoně.

Některé zákony však o on-line podobě realizace tohoto práva mlčí. Podle mého názoru je zde prostor pro širší výklad pojmu „přístup ke kulturnímu bohatství“. Je zapotřebí rovněž brát v potaz technologický vývoj a působení internetu ve společnosti. Internet tedy v dnešní době může působit jako prostředek, který zpřístupňuje každému jednotlivci kulturní bohatství. Za formu přístupu k tomuto bohatství může být považováno například zveřejnění zvukového či audiovizuálního záznamu z daného místa, daného objektu, předmětu či zpřístupnění virtuální prohlídky daného místa, objektu, nebo poskytnutí informací o tomto místě, objektu. Jako další lze uvést digitalizace předmětů kulturního bohatství a jiné další formy. Jak jsem již uvedla výše, v období pandemie covid-19 bylo těchto forem přístupu využíváno, a to právě kvůli tomu, že docházelo k omezení fyzického přístupu k těmto kulturním bohatstvím.

Závěrem bych tedy uvedla, že právo na přístup ke kulturnímu bohatství může být realizováno nejen v off-line prostředí, ale zároveň i v on-line prostředí, jak je tomu viděno například v období pandemie covid-19. Primárně by však právo na přístup ke kulturnímu bohatství mělo být realizováno off-line. To vyplývá rovněž z toho, že ne všechny zákony reflektují on-line podobu přístupu ke kulturnímu bohatství. Zásah do přístupu k internetu tak neznamena automaticky zásah do práva na přístup ke kulturnímu bohatství.

V praxi si dokážu představit situace, kdy by tomu tak mohlo být, avšak doposud jsem nenalezla žádnou judikaturu, která by se tímto tématem zabývala. V praxi si tuto situaci představuji podobně jako v období pandemie covid-19, kdy docházelo k úplnému uzavření některých kulturních bohatství, jako jsou například Národní muzeum či Národní galerie. V těchto případech byli lidé odkázáni pouze na on-line prostředí. Kdyby však do tohoto on-line prostředí bylo zasaženo, mohlo by to znamenat rovněž zásah do práva na přístup ke kulturnímu bohatství. Nejedná se tedy o to, že by právo na přístup k internetu mělo být automaticky podřazeno pod právo na přístup ke kulturnímu bohatství, a to již z toho důvodu, že je zde stále možnost realizovat toto právo v off-line prostředí. Tato dvě práva zde obstojí vedle sebe jako samostatná autonomní práva, avšak v konkrétních případech může dojít k jejich vzájemné aplikaci.

2.12. Přístup k internetu a právo na životní prostředí

2.12.1. Jak se realizuje právo životní prostředí na internetu?

Čl. 35 odst. 1 Listiny říká, že každý má právo na příznivé životní prostředí. Čl. 41 Listiny stanoví, že tohoto práva je možno se domáhat pouze v mezích zákonů, které tato ustanovení provádějí. V našem případě se jedná o zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů. Ve své preambuli zavádí odpovědnosti za zachování příznivého životního prostředí budoucím generacím, a zároveň zdůrazňuje právo na příznivé životní prostředí jako jedno ze základních práv. Zákon se však nevyjadřuje k pojmu „příznivé životní prostředí.“ Pouze k tomu, co se myslí „životním prostředím“, které definuje v § 2 téhož zákona jako: „vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje.“¹⁴³ Kromě zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů, je zapotřebí zmínit rovněž zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů, který slouží převážně k zajištění co nejúčinnějšího uplatnění práva na příznivé životní prostředí.¹⁴⁴ Je

---

¹⁴³ Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴⁴ PROCHÁZKOVÁ, Ema. *Právo na příznivé životní prostředí v právní teorii a praxi*. Brno: Právnická fakulta Masarykovy univerzity, 2012. 48 s.

prováděcím předpisem k právu zaručenému čl. 35 odst. 2, kterým je právo na včasné a úplné informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů.

V rámci práva na životní prostředí realizovaného na internetu bych se chtěla zmínit o procesech, které jsou realizovány při výstavbě objektů. Jedním z důležitých procesů, zaměřených na ochranu životního prostředí, je proces vyhodnocování vlivů na životní prostředí, tzv. proces EIA. Mimo to je zde důležitý zmínit i tzv. proces SEA, který se od procesem EIA liší tím, že posuzuje vlivy na životní prostředí v širším měřítku. Posuzuje celostátní, celokrajské i místní koncepce, z čehož vyplývá, že vyhodnocuje širší vazby v území nežli proces EIA. Proces EIA se zaměřuje na konkrétní záměr. Tyto procesy jsou zaznamenávány v informačním systému EIA či v informačním systému SEA.¹⁴⁵

Informační systémy EIA či SEA slouží potřebám příslušných úřadů, které organizačně zajišťují proces posuzování vlivů na životní prostředí či proces posuzování vlivů na životní prostředí v oblasti SEA. Informační systém EIA slouží k: „vedení evidence posuzovaných záměrů a ke zveřejňování dokumentů souvisejících s procesem posuzování vlivů na životní prostředí tak, jak ukládá zákon č. 100/2001 Sb., posuzování vlivů na životní prostředí“. Informační systém SEA slouží k: „vedení evidence posuzovaných koncepcí (úroveň celostátní), zásad územního rozvoje (úroveň regionální) a územní plány obcí (úroveň místní) a ke zveřejňování dokumentů pořízených v průběhu procesu posuzování koncepcí tak, jak ukládá zákon“.

Shrnuli to, jedná se o systém, který sdružuje informace o jednotlivých procesech posuzování vlivů na životní prostředí, což je nejen účelné pro příslušné úřady, ale zároveň účelné pro veřejnost, jelikož snadno může pozorovat průběh procesu posuzování záměrů a koncepcí. Výše zmíněné informační systémy naplňují ve své podstatě do jisté míry právo na včasné a úplné informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů. Zdrojem včasných a úplných informací o životním prostředí jsou rovněž webové stránky Ministerstva životního prostředí České republiky (www.mzp.cz). Mimo to můžeme zmínit českou informační agenturu životního prostředí, tzv. CENlu, která je příspěvkovou organizací Ministerstva životního prostředí České republiky.

CENIA spravuje Integrovaný systém ohlašovacích povinností (dále ISPOP), zajišťující legislativně povinná hlášení z oblasti životního prostředí a zajišťuje tak i data

---

¹⁴⁵ *Informační systémy EIA a SEA* [online]. mzk.cz, [cit. 4. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.cenia.cz/odborna-podpora/eiasea/informacni-systemy-eia-a-sea/>>.

důležitá pro vyhodnocování stavu životního prostředí. CENIA rovněž zajišťuje data pro Informační systém statistiky a reportingu životního prostředí (dále ISSaR), který rovněž umožňuje sdružovat data, která vytváří celkový obraz o stavu životního prostředí. Spravuje rovněž Národní geoportál INSPIRE. Za hlavní výstupy této agentury patří Zpráva o životním prostředí České republiky, Zprávy o životním prostředí v krajích České republiky a Statistická ročenka životního prostředí České republiky. Všechny tyto výstupy pak slouží nejen odborné veřejnosti, ale i široké veřejnosti k utváření názorů na stav životního prostředí díky tomu, že umožňuje sbírat data o aktuálním životním prostředí.¹⁴⁶

Samotné právo na příznivé životní prostředí uváděné v čl. 35 odst. 1 Listiny nepovažují v prostředí internetu za realizovatelné. Toto subjektivní právo jednotlivce domáhat se příznivého životního prostředí je doprovázeno povinností stanovenou v čl. 35 odst. 3 Listiny, který stanoví, že: „nikdo nesmí ohrožovat ani poškozovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem“.

Za tímto účelem dochází na internetu k vytváření některých sdružení směřující k ochraně životního prostředí či vytváření enviromentálních organizací za účelem šíření povědomí o stavu životního prostředí. Zároveň se často tato sdružení snaží působit na širokou veřejnost a rozšiřovat povědomí o případných problémech v oblasti životního prostředí. Příkladem nevládních organizací v České republice jsou České Švýcarsko o.p.s.¹⁴⁷, Český svaz ochránců přírody¹⁴⁸, Děti Země¹⁴⁹ či Přátelé přírody¹⁵⁰. Jako příklad mezinárodní organizace lze uvést mezinárodní ekologickou organizaci Greenpeace.¹⁵¹

2.12.2. Vztah práva na životní prostředí a přístupu k internetu

---

¹⁴⁶ *Profil organizace* [online]. cenia.cz, [cit. 5. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.cenia.cz/o-cenia/profil-organizace/>>.

¹⁴⁷ *VIZE A MISE* [online]. ceskesvycarsko.cz, [cit. 10. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.ceskesvycarsko.cz/cs/ops/vize-a-mise>>.

¹⁴⁸ *O ČSOP* [online]. csop.cz, [cit. 10. března 2022]. Dostupné na: <http://www.csop.cz/index.php?cis_menu=1&m1_id=1001&m_id_old=1000>.

¹⁴⁹ *Kdo jsou děti země* [online]. detizeme.cz, [cit. 10. března 2022]. Dostupné na: <<http://detizeme.cz/organizace.shtml>>.

¹⁵⁰ *O nás* [online]. prateleprirody.cz, [cit. 10. března 2022]. Dostupné na: <https://prateleprirody.cz/rubrika-o_nas>.

¹⁵¹ *O Greenpeace*. [online]. greenpeace.org, [cit. 5. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.greenpeace.org/czech/o-greenpeace/>>.

Právo na životní prostředí na základě výše zmíněných informací je mnohdy náročné realizovat v prostředí internetu. On-line prostředí se pak převážně zaměřuje na právo související s poskytováním včasných a úplných informací o životním prostředí. Právo na životní prostředí je proto do jisté míry realizovatelné na internetu. Převážná část realizace tohoto práva se však podle mého názoru odehrává v off-line prostředí. V podstatě bychom mohli říci, že právo na životní prostředí není závislé na existenci internetu a na jeho přístupu k němu, pokud bychom se bavili o tomto právu nezahrnující právo na úplné a včasné informace o životním prostředí. Stejně jako tomu bylo u práva na přístup ke kulturnímu bohatství i zde považují obě zmíněná práva za samostatná. Nevidím tedy důvod k tomu, aby právo na přístup k internetu mělo být považováno za součást práva na životní prostředí.

2.13. Přístup k internetu a právo petiční

2.13.1. Jak se realizuje právo petiční na internetu?

Čl. 18 Listiny stanoví: „Petiční právo je zaručeno; ve věcech veřejného nebo jiného společného zájmu má každý právo sám nebo s jinými se obracet na státní orgány a orgány územní samosprávy s žádostmi, návrhy a stížnostmi.“

Na zákonné úrovni se s petičním právem potkáváme v zákoně č. 85/1990 Sb., o právu petičním, ve znění pozdějších předpisů.¹⁵² Zákon stanoví v §1, že: „každý má právo sám nebo společně s jinými se obracet na státní orgány se žádostmi, návrhy a stížnostmi ve věcech veřejného nebo jiného společného zájmu, které patří do působnosti těchto orgánů.“¹⁵³ Tyto žádosti, návrhy, stížnosti pak označuje jako petice. Dále v tomto zákoně uvádí konkrétní vlastnosti petice, jako jsou například, že musí obsahovat podpis signatáře, jméno, příjmení a datum narození.¹⁵⁴

V dnešní době existuje na internetu řada žádostí, návrhů a stížností označovaných za petice, ačkoliv nesplňují podmínky stanovené zákonem č. 85/1990 Sb., o právu petičním, ve znění pozdějších předpisů. Často se jedná o tzv. elektronické petice, které nenaplnují požadavek vlastnoručních podpisů. Orgány veřejné moci, vůči kterým je tato žádost, stížnost či návrh směřován, tak nemají povinnost se k těmto

---

¹⁵² Zákon č. 85/1990 Sb., o právu petičním, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵³ Zákon č. 85/1990 Sb., o právu petičním, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵⁴ Zákon č. 85/1990 Sb., o právu petičním, ve znění pozdějších předpisů.

peticím vyjádřit, což stanovuje v § 5 zákon č. 85/1990 Sb., o právu petičním, ve znění pozdějších předpisů.¹⁵⁵ Byť tato povinnost nevzniká, nemusí se jednat o zas tak závažný problém. On-line petice mají podle mého názoru totiž výhodu v tom, že oproti klasickým peticím se šíří velmi rychle a dosahují většího počtu příznivců, a to především kvůli jejich neomezenému dosahu. Příklady on-line petic lze vidět nejen na sociálních sítích, ale i na webových stránkách. Konkrétním příkladem je webová stránka www.petice.com.

Někteří tyto on-line petice označují jako internetové ankety, což dovozují z nezávaznosti těchto petic. Negativním důsledkem těchto on-line petic může být i to, že často není jasné, kdo a jak nakládá se získanými informacemi prostřednictvím těchto petic.¹⁵⁶

On-line petice dnes využívají také některá sdružení. Příkladem je spolek Milionů chviliek pro demokracii. Jedná se o spolek, který si klade za cíl podporovat a kultivovat demokratické kultury, občanské angažovanosti a veřejné diskuze v České republice.¹⁵⁷ V poslední řadě, Ministerstvo vnitra od dnešního roku spustilo oficiální nástroj pro realizaci práva petičního prostřednictvím internetu, kterým je tzv. „ePetice“. Podle některých bylo účelem předejít vytváření nezávazných petic v prostředí internetu.¹⁵⁸

2.13.2. Vztah práva petičního a přístupu k internetu

V dnešní době je petiční právo realizováno rovněž v on-line podobě a současné nástroje jako jsou například ePetice, takto realizovaným peticím přisuzují vlastnosti spojené s klasickou peticí. Převážně § 5 zákona č. 85/1990 Sb., o právu petičním, ve znění pozdějších předpisů, stanoví povinnost adresátů se k peticím vyjádřit. Konkrétně stanoví, že: „Státní orgán, který petici přijal, je povinen její obsah posoudit a do 30 dnů písemně odpovědět tomu, kdo ji podal anebo tomu, kdo zastupuje členy petičního výboru. V odpovědi uvede stanovisko k obsahu petice a způsob jejího

---

¹⁵⁵ Zákon č. 85/1990 Sb., o právu petičním, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵⁶ Ministerstvo vnitra spustilo webový portál pro elektronické petice, funguje od začátku února [online]. 9. února 2022 [cit. 5. března 2022]. Dostupné na: <<https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3439818-ministerstvo-vnitra-spustilo-webovy-portal-pro-elektronicke-petice-funguje-od-zacatku>>.

¹⁵⁷ *O nás – Milion chviliek pro demokracii* [online]. milionchviliek.cz [cit. 5. března 2022]. Dostupné na: <<https://milionchviliek.cz/o-nas>>.

¹⁵⁸ *Ministerstvo vnitra spustilo webový portál pro elektronické petice, funguje od začátku února* [online]. ct24.ceskatelevize.cz, 9. února 2022 [cit. 5. března 2022]. Dostupné na: <<https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3439818-ministerstvo-vnitra-spustilo-webovy-portal-pro-elektronicke-petice-funguje-od-zacatku>>.

vyřízení.¹⁵⁹ EPetice umožňuje vymahatelnost § 5 zákona č. 85/1990 Sb., o právu petičním, ve znění pozdějších předpisů. Nástroj ePetice však umožňuje poskytnutí podpisu jen osobám, které buď mají datovou schránku, nebo elektronickou identitu. Elektronická identita je pak součástí projektu eGovernment, kdy (zjednodušeně řečeno) se snaží využít moderních technologických nástrojů za účelem dostupnější, efektivnější, levnější komunikace jednotlivců v rámci správy věcí veřejných.¹⁶⁰ EGovernment není primárním předmětem této práce, a proto se tímto tématem nebudu dále podrobněji zabývat.

Abych shrnula vztah práva na přístup k internetu a práva petičního, nejedná se o práva, která by na sobě byla závislá. Internet zde působí jako jeden z možných prostředků realizace tohoto práva. Právo na přístup k internetu by zde z tohoto důvodu mohlo obstát jako autonomní základní právo, stejně jako tomu je u práva petičního.

2.14. Dílčí závěr

Obecně bychom mohli říci, že v období pandemie covid-19 bylo v některých případech jediným východiskem, jak realizovat některá svá základní práva, umožnění jejich realizace v on-line prostředí. Hlavním důvodem bylo omezování základních lidských práv ve větším měřítku. V některých oblastech základních lidských práv díky tomuto období dochází k prudkému rozvoji používání internetu. To můžeme například spatřovat v právu na vzdělání.

Internet nejen v období pandemie covid-19, ale již dříve, pomáhal realizovat převážnou většinu základních lidských práv. Byly to právo na informace, právo na svobodu projevu nebo právo sdružovací. Všechna výše zmíněná základní práva se v současné době dají do jisté míry realizovat on-line.

U většiny výše zmíněných práv docházím k názoru, že dané právo a právo na přístup k internetu vedle sebe obtojí jako samostatná autonomní práva, což však nevylučuje za určitých okolností jejich vzájemnou aplikaci v konkrétních případech. Právo na přístup k internetu považuji za samostatné právo, které by mělo být jedním ze základních lidských práv. Nepovažuji jej za právo, které by mělo být součástí jiného základního lidského práva, a to již z toho důvodu, že chrání specifickou oblast práv,

---

¹⁵⁹ Zákon č. 85/1990 Sb., o právu petičním, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶⁰ *Co je eGovernment?* [online]. mvcr.cz, [cit. 5. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.mvcr.cz/clanek/co-je-egovernment.aspx>>.

kterou je ochrana toku informací. To, že jsou některá základní lidská práva realizovatelná v prostředí internetu, nepovažuji za dostatečný argument pro zahrnutí tohoto práva pod dané základní lidské právo. Z realizace výše uvedených základních lidských práv je patrné, že je zde možnost je realizovat jak v off-line prostředí, tak v on-line prostředí. Nikde není jednoznačně řečeno, že by jejich realizace probíhala čistě v on-line podobě. Z tohoto také usuzuji, že je zde prostor pro zavedení práva na přístup k internetu jako základního lidského práva, jelikož tato částečná realizace jiných základních lidských práv on-line znamená, že není plně pokryta ochrana internetu, a to konkrétně přístupu k němu.

3. Jak by mělo být právo na přístup k internetu jako základní právo formulováno

V této kapitole se zaměřím na to, jak by mohlo být právo na přístup k internetu formulováno jako základní právo. Základní práva mohou být formulována jako pozitivní či negativní závazek státu¹⁶¹. Proto jsem se rozhodla rozdělit tuto kapitolu do dvou podkapitol jako pozitivní a negativní formulace práva na přístup k internetu jako základního práva. Podle mého názoru bychom se měli zamyslet rovněž nad současným postavením přístupu k internetu v právním řádu. Považuji to za důležité z toho důvodu, že by současné formulace týkající se přístupu k internetu mohly sloužit jako základ pro formulaci tohoto práva na ústavní úrovni.

Taktéž je důležité zmínit pojem „technologická neutralita“, který znamená zákaz příkazování používání konkrétního druhu technologie nebo zákaz diskriminování konkrétního druhu technologie.¹⁶² Tento princip „technologické neutrality“ může významným způsobem působit na vznik formulace práva na přístup k internetu jako základního práva. Měl by být při formulaci tohoto práva reflektován.

3.1. Pozitivní formulace práva na přístup k internetu jako základního práva

Jedním ze způsobů realizace pozitivního závazku státu spojeného s právem na přístup k internetu je za použití tzv. univerzální služby. Jedná se o „minimální soubor služeb, který je přístupný za stejných podmínek všem koncovým uživatelům, za dostupnou cenu a ve stanovené kvalitě“.¹⁶³ Univerzální služba je zakotvena ve směrnici 2002/22/ES, o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací (dále jen směrnice o univerzální službě). Tato směrnice byla transponovaná do zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, ve znění pozdějších předpisů. Konkrétní parametry kvality stanoví

---

¹⁶¹ BARTOŇ a kol. *Základní práva*. 1. vydání. Olomouc: Leges, 2016. s. 59.

¹⁶² Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU 2015/2120 ze dne 25. listopadu 2015, kterým se stanoví opatření týkající se přístupu k otevřenému internetu a mění směrnice 2002/22/ES o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací a nařízení Evropské unie č. 531/2012 o roamingu ve veřejných mobilních komunikačních sítích v Unii (Text s významem pro EHP). Úř. věst. L 310, 26. listopadu 2015, s. 1–18.

¹⁶³ *Univerzální služba (elektronické komunikace)*. [online]. ctu.cz, [cit. 25. ledna 2022]. Dostupné na: <<https://www.ctu.cz/univerzalni-sluzba-elektronicke-komunikace>>.

vyhláška č. 162/2005 Sb., o stanovení parametrů kvality univerzální služby a jejich mezních hodnot.¹⁶⁴

S přijetím směrnice Evropského parlamentu a Rady Evropské unie č. 2018/1972 ze dne 11. prosince 2018, kterou se stanoví evropský kodex pro elektronickou komunikaci, dochází k řadě změn. Samotná směrnice se nezabývá obsahem služeb, které jsou poskytované na sítích elektronických komunikací, což spatřuji jako nedostatek.

Směrnice o univerzální službě byla změněna na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady Evropské unie, č. 2015/2120 ze dne 25. listopadu 2015, kterým se stanovila opatření týkající se přístupu k otevřenému internetu a změny směrnice 2002/22/ES o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací a nařízení Evropské unie č. 531/2012 o roamingu ve veřejných mobilních komunikačních sítích v Unii. Tato směrnice zmiňuje zásadu technologické neutrality, která se vyhýbá prikazování konkrétního druhu technologie či diskriminaci konkrétních technologií. Zároveň má otevřenost internetu přinést zabránění roztržiténosti vnitřního trhu v důsledku opatření přijatých jednotlivými státy. Ve svém jádru se však tato směrnice týká převážně koncových uživatelů a ochrany jejich práv.¹⁶⁵ Zároveň lze konstatovat, že evropský kodex pro elektronické komunikace nahrazuje nejen směrnici o službách, ale zároveň celý dosavadní předpisový rámec pro sítě a služby elektronických komunikací, který se skládal z pěti směrnic: směrnice 2002/20/ES, neboli „autorizační směrnice“; směrnice 2002/19/ES, neboli „přístupová směrnice“; směrnice 2002/22/ES, neboli „směrnice o univerzální službě“; směrnice 2002/58/ES, neboli „směrnice o soukromí a elektronických komunikacích“ a v poslední řadě směrnice 2002/21/ES neboli „rámcová směrnice.“¹⁶⁶

Česká republika reagovala na tuto směrnici přijetím novely zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích. Tento zákon byl již v minulosti několikrát měněn. Tato novela, která implementuje evropský kodex pro elektronické komunikace, je již

---

¹⁶⁴ Vyhláška č. 162/2005 Sb., o stanovení parametrů kvality univerzální služby a jejich mezních hodnot.

¹⁶⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU 2015/2120 ze dne 25. listopadu 2015, kterým se stanoví opatření týkající se přístupu k otevřenému internetu a mění směrnice 2002/22/ES o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací a nařízení (EU) č. 531/2012 o roamingu ve veřejných mobilních komunikačních sítích v Unii (Text s významem pro EHP). Úř. věst. L 310, 26. listopadu 2015, s. 1–18.

¹⁶⁶ VLČEK, Filip. *Digitalizace: Česko si dává s transpozicí kodexu elektronických komunikací na čas. Není v tom však samo* [online]. kurzy.cz, 4. března 2021 [cit. 25. ledna 2022]. Dostupné na <<https://www.kurzy.cz/zpravy/582163-cesko-si-dava-s-transpozici-kodexu-elektronicky-komunikaci-na-cas-neni-v-tom-vsak-samo/>>.

dlouho očekávanou implementací. Původně měla Česká republika tuto směrnici implementovat již k datu 21. prosince 2020. Česká republika však stejně jako jiné státy s touto implementací vyčkávala poměrně dlouho.¹⁶⁷

Nejnovější novela tohoto zákona obsahuje posílená pravidla týkající se spotřebitelů, která slouží například ke snadnější změně poskytovatele služeb.¹⁶⁸ Směrnice si slibuje vysokorychlostní internet, který je dostupnější, kvalitnější, a v neposlední řadě rovněž levnější.¹⁶⁹ Předmět tohoto zákona je upraven v §1, který stanoví, že: „Tento zákon upravuje na základě práva Evropské unie podmínky podnikání, podmínky výkonu komunikační činnosti a výkon státní správy, včetně regulace trhu, v oblasti elektronických komunikací.“¹⁷⁰

V oblasti elektronických komunikací byl rovněž vydán zákon č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby a o změně některých zákonů. Tento zákon však není z pohledu tématu mé diplomové práce relevantní, a proto se o jeho existenci jen okrajově zmíním. Byl přijat na základě masového využívání informačních technologií a slouží primárně k ulevení občanům při kontaktech se správními úřady. Upravuje agendu orgánů veřejné moci. Tento zákon je kritizován pro nedostatečnou úpravu vymahatelnosti práv upravených tímto zákonem, zároveň neposkytuje výklad některých pojmů. Například nevymezuje, co se myslí orgánem veřejné správy.¹⁷¹ Aplikační praxe by měla prokázat aplikovatelnost tohoto zákona.

Zajímavým dokumentem, který zveřejnila Evropská komise, je Deklarace digitálních práv. Tato deklarace však není právně závazná. Evropská komise tvrdí, že tato deklarace by měla stanovit principy týkající se přístupu k digitální transformaci. Jedním z cílů je zajištění dostupného a vysokorychlostního připojení, bezproblémový přístup k digitálním službám úřadů či bezpečné digitální prostředí pro děti a kvalitní

---

¹⁶⁷ VLČEK, Filip. *Digitalizace: Česko si dává s transpozicí kodexu elektronických komunikací na čas. Není v tom však samo* [online]. kurzy.cz, 4. března 2021 [cit. 25. ledna 2022]. Dostupné na <<https://www.kurzy.cz/zpravy/582163-cesko-si-dava-s-transpozici-kodexu-elektronickych-komunikaci-na-cas-neni-v-tom-vsak-samo/>>.

¹⁶⁸ Česká tisková kancelář. *Vláda schválila zavedení evropského kodexu pro telekomunikace* [online]. advokatinidenik.cz, 9. listopadu 2020 [cit. 25. ledna 2022]. Dostupné na <<https://advokatinidenik.cz/2020/11/09/vlada-schvalila-zavedeni-evropskeho-kodexu-pro-telekomunikace/>>.

¹⁶⁹ VLČEK, Filip. *Digitalizace: Česko si dává s transpozicí kodexu elektronických komunikací na čas. Není v tom však samo* [online]. kurzy.cz, 4. března 2021 [cit. 25. ledna 2022]. Dostupné na <<https://www.kurzy.cz/zpravy/582163-cesko-si-dava-s-transpozici-kodexu-elektronickych-komunikaci-na-cas-neni-v-tom-vsak-samo/>>.

¹⁷⁰ Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších zákonů.

¹⁷¹ MATES, Pavel. *Právo na digitální služby*. Revue pro právo a technologie, 2020, č. 21, s. 73–89.

vybavení škol s digitálně zdatnými učiteli.¹⁷² Podle slov komisaře pro jednotný trh Thierryho Bretona: „Ať už bydlíte, studujete, pracujete či podnikáte v Evropě, budete se moci spolehnout na konektivitu nejvyšší třídy, bezproblémový přístup k veřejným službám a bezpečný a spravedlivý digitální prostor.“ Tato deklarace by tak mohla jednou provždy stanovit podmínky a principy, na nichž bude ležet realizace práva na přístup k internetu pro všechny a bude jen na jednotlivých státech, jak tyto principy budou realizovat.

Na základě výše zmíněných informací lze konstatovat, že Česká republika, byť malými kroky, které jsou často urychlovány závazky na evropské úrovni, spěje k potlačování digitální propasti. Podle mého názoru aktuální právní úprava vytváří právní rámec pro vznik pozitivní formulace práva na přístup k internetu.

Deklarace digitálních práv stanoví: „Kdokoli a kdekoli v Evropské unii by měl mít přístup k cenově dostupné a vysokorychlostní digitální konektivě.“ Byť se jedná o právně nezávazný dokument, považuji jej pro tvorbu formulace za klíčový. Podle mého názoru by měla být formulace práva na přístup k internetu jako základního práva následující: „Každému je zaručen rovný, volný a univerzální přístup k cenově dostupnému a vysokorychlostnímu internetu. Co se myslí cenovou dostupností a vysokorychlostním internetem, stanoví zákon.“ Pojem rovný považuji za synonymum ke slovu „kdokoli“, které bylo uvedeno výše jako požadavek v Deklaraci digitálních práv. Pojem „volný“ přístup zde používám, abych zde aplikovala princip technologické neutrality. Nikdo by neměl být nucen k používání internetu jako jediné technologie. Vždy by zde měl být prostor pro volbu. Univerzálním přístup je synonymem ke slovu „kdekoli“, které bylo rovněž zmíněno výše v Deklaraci digitálních práv. Připojení k internetu by nemělo být vázáno jen na konkrétní místo, ale měl by být dostupný po celém území České republiky. Stát by měl tedy garantovat pokrytí internetem na celém svém území. Co se myslí pod pojmem cenová dostupnost a vysokorychlostní internet, by stanovil zákon, který by nejenže reguloval ceny, ale zároveň by určoval kvalitu internetu v podobě stanovení rychlosti internetu.

---

¹⁷² Česká tisková kancelář. *Nová deklarace přináší právo na rychlý a bezpečný internet pro všechny, země EU ji mají podepsat do poloviny roku* [online]. euractiv.cz, 26. ledna 2022 [cit. 31. ledna 2022]. Dostupné na <<https://euractiv.cz/section/digitalni-agenda/news/nova-deklarace-prinasi-pravo-na-rychly-a-bezpecny-internet-pro-vsechny-zeme-eu-ji-maji-podepsat-do-poloviny-roku/>>.

3.2. Negativní formulace práva na přístup k internetu jako základního práva

Pozitivní formulace práva na přístup k internetu by měla reflektovat, jak již bylo zmíněno v kapitole „Co je obsahem práva na přístup k internetu“, to, že by stát měl každému zajistit fyzický přístup k zařízení, které umožňuje internet využívat a zároveň garantovat celorepublikové pokrytí internetem. Od toho se odvíjí negativní formulace práva na přístup k internetu spočívající v tom, že by stát neměl zasahovat do tohoto fyzického přístupu. Měl by se zdržet zásahu a zároveň respektovat tento pozitivní závazek státu. Způsob, jak tomuto závazku dostát, by bylo ponecháno na konkrétním státu. Jak již bylo uváděno výše, pro naplnění tohoto závazku by mohlo postačit, kdyby stát umožnil lidem využívat zařízení či jim zprostředkoval tato zařízení na veřejných místech.

Považuji za nerealizovatelné, aby stát daroval či jednotlivcům přispíval na ona zařízení. Hlavním důvodem, který mě vede k tomu, že je tato myšlenka obdarování nerealizovatelná, je to, že by celý tento proces darování byl finančně náročný pro stát. Zároveň není jednoznačné, jak by tyto náklady byly hrazeny ze strany státu. Muselo by být konkrétně stanoveno, v jakých případech a za jakých podmínek by jednotlivci vznikl nárok na dané zařízení. Dále by se muselo stanovit, o jaké konkrétní zařízení by se jednalo a jaké kvality by toto zařízení muselo splňovat. Mimo to by mělo být stanoveno, kdo nese náklady vzniklé s užíváním tohoto zařízení, například vznik potřeby opravy daného zařízení či kdo je správcem tohoto zařízení.

Podle mého názoru je dostačující, aby stát přispěl k pořízení či pořídil zařízení umožňující využívat internet ve veřejných prostorech. Veřejný prostor je někdy spojován s pojmem veřejné prostranství, které nalezneme v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů. Zde se veřejným prostranstvím myslí všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.¹⁷³ Tato definice by však nebyla dostačující pro vymezení veřejného prostoru. Muselo by dojít k zúžení jejího obsahu, jelikož veřejný prostor vykládaný podle tohoto zákona by mohl znamenat řadu absurdit, jako například zřízení stánků se zařízeními umožňující připojení internetu na chodníku. V těchto prostorech by dále

---

¹⁷³ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

měla být stanovena otevírací doba tak, aby zde byla možnost využít možností internetu kdykoliv.

Negativní nárok jednotlivce by spočíval v tom, že by se mohl domáhat před soudem svého práva, do něhož mu bylo zasaženo. Za zásah by bylo považováno jednání, které by bylo v rozporu s tím, co stát garantuje, například (jak bylo uvedeno výše) garance přístupu k internetu ve veřejných prostorech, prostřednictvím zařízení poskytnutých či zprostředkovaných státem po určitou dobu.

Další oblast, která by měla být zahrnuta v negativním závazku státu, je to, že by stát měl nejen předcházet k zásahu do fyzického přístupu k internetu, ale chránit také fungování internetu, do něhož by nemělo být zasahováno státem. Jednalo by se pak o specifický způsob zásahu do práva na přístup k internetu, nazývaný blokování. Mimo blokování internetu jako takového rozlišujeme blokování konkrétního uživatele nebo konkrétního obsahu, což však není předmětem této diplomové práce. Blokování internetu jako takového představuje zásah do práva na přístup k internetu tím, že je úmyslně omezeno jeho fungování.

Některé právní předpisy v České republice se zmiňují o zákazu blokování přístupu k internetu. Zákon č. 27/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů, ve svém § 118 v části přestupky právnických a podnikajících fyzických osob vymezuje odpovědnost podnikatele poskytujícího veřejně dostupnou službu elektronických komunikací. Je zde vyjmenováno několik skutkových stavů, při nich vzniká správněprávní odpovědnost na straně podnikatele. Tato odpovědnost byla podle mého názoru vymezena mimo jiné z důvodu předcházení blokování internetu. Mezi těmito skutkovými stavy nalezneme například odmítnutí připojit, nebo také odpojení nebo vyřazení z provozu přístroj bez povolení Úřadu podle § 74 odst. 5, nebo odpojení přístroje, aniž by byly splněny podmínky podle § 74 odst. 6, nebo v případě, že účastník mění poskytovatele služby přístupu k internetu, když nastane situace, že mu nebude neposkytnuta před touto změnou a v jejím průběhu odpovídající informace v rozporu s § 34a odst. 2, nebo nezajistí-li kontinuitu procesu změny poskytovatele služby přístupu k internetu v rozporu s § 34a odst. 10 či nezajistí-li přístup k otevřenému internetu.¹⁷⁴ V tomto zákoně však nenalezneme přímou formulaci o nezasahování státu do práva na přístup k internetu. Hlavním důvodem této skutečnosti

---

¹⁷⁴ Zákon č. 27/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

je, že se tento zákon zaměřuje pouze na regulaci práv a povinností soukromoprávních subjektů, kterými jsou mimo jiné poskytovatelé internetových služeb.

Závazek státu neblokovat přístup k internetu můžeme najít v nezávazných dokumentech, konkrétně v usnesení, kterým byl stanovena koncepce Digitální Česko v. 2.0 neboli Cesta k digitální ekonomice. Tato koncepce stanovila pro Českou republiku¹⁷⁵ opatření. Opatření č. 12 zní takto: Česká republika bude garantovat, že nebude blokovat komukoliv přístup k internetu, případně přístup ke konkrétním internetovým stránkám nebo on-line službám.¹⁷⁵ Je zřejmé, že si Česká republika uvědomuje potřebnost negativní formulace práva na přístup k internetu, i kdyby mělo být toto právo regulováno pouze jako zákonné právo. Rovněž Evropská unie, jak už bylo několikrát zmíněno, vymezuje negativní formulaci práva na přístup k internetu.

Podle mého názoru by tedy negativní formulace práva na přístup k internetu měla znít následovně: „Česká republika se zdrží blokování internetu. Výjimky stanoví zákon.“ Podle mého názoru tato formulace stanoví jak zákaz fyzického blokování k přístupu k internetu, tak zákaz blokování internetu jako takového. Bližší podmínky by poté pomohla stanovit judikatura.

---

¹⁷⁵ RADA VLÁDY PRO INFORMAČNÍ SPOLEČNOST. *Rada vlády pro informační společnost* [online]. mvcr.cz, 7. ledna 2022 [cit. 25. ledna 2022]. Dostupné na: <<https://www.mvcr.cz/webpm/clanek/rada-vlady-pro-informacni-spolecnost.aspx?q=Y2hudW09Ng%3D%3D>>.

4. Komparace postavení práva na přístup k internetu v zemích Evropské unie

V některých členských zemích Evropské unie dochází ke vzniku právního rámce v digitální oblasti, a to poněkud rychleji než v České republice. Zmiňuji se zde o členských zemích Evropské unie už z toho důvodu, že je zde neustálá snaha Evropské unie na to potlačovat digitální propast mezi jednotlivými členskými státy a vytvářet tak jednotný digitální trh.

Zjednodušeně řečeno Evropská unie nastavuje vize, pravidla, principy, které se pak často v podobě směrnic snaží prosadit ve všech členských státech. Ne všechny státy této digitální oblasti přisuzují stejnou míru potřebnosti, a proto k těmto představám Evropské unie přistupují mnohdy odlišně. V této kapitole se zaměřím na některé členské země Evropské unie a rozeberu jejich přístup k právu na přístup k internetu.

4.1. Finsko

Podle slov Cecilie Kang je Finsko technologicky zdatný národ. Podle ní je širokopásmové připojení důležité především pro ekonomický růst a fungování země. Jako příklady uvádí, že v dnešní době podnik už nemůže podnikat bez širokopásmového připojení, nebo děti doma nemohou dělat domácí úkoly, aniž by mohly vyhledávat informace on-line, a k tomu potřebují širokopásmové připojení. Jinými slovy bývalé finské ministryně pro komunikaci Suvi Lindenová: „Internetové služby už neslouží jen k zábavě.“¹⁷⁶

Z těchto informací vyplývá, že Finsko mělo již v roce 2010 poněkud progresivní myšlení. Uvědomovalo si důležitou roli internetu ještě před tím, než se touto problematikou začala zabývat Evropská unie. Rok 2010 zde uvádím již z toho důvodu, že od července roku 2010 došlo k přijetí práva na přístup k internetu jako zákonného práva. V ústavě Finska však toto právo nenalezneme.

Finsko se stalo první zemí na světě, která prohlásila širokopásmový přístup k internetu za zákonné právo. Cílem Finska byl přinést přístup k internetu

---

¹⁷⁶ SKÁLOVÁ, Veronika. *Finové mají nové zákonné právo: na internet* [online]. zpravy.aktualne.cz, 1. července 2010 [cit. 25. ledna 2022]. Dostupné na <<https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/svetova-ekonomika/finove-maji-nove-zakonne-pravo-na-internet/r~i:article:672030/>>.

do venkovských oblastí, kde je omezený.¹⁷⁷ Finsko nejen že zavedlo právo na přístup k internetu jako základní právo, ale rovněž stanovilo minimální rychlost internetu, které se zpočátku pohybovala kolem 1 Mb/s. Finsko však tuto rychlost považovalo za přechodnou, kdy se do budoucna počítá s její změnou v závislosti na potřebnosti společnosti a na rozvoji internetu. Toto břemeno rychlosti připojení nesou ve Finsku operátoři.¹⁷⁸

Co se týče konkrétní realizace, je přístup k internetu pojat jako univerzální služba, která je garantovaná všem občanům s tím, že tato právní změna byla provedena novelou zákona o komunikačním trhu v červenci 2009, kdy do článku 60c byl přidán nový odstavec 3, který zahrnul funkční připojení k internetu jako součást univerzální služby. Ustanovení o minimální rychlosti pro internetové připojení jsou vydávána v předpisech Ministerstva dopravy a spojů. Před vydáním nařízení Traficom podle potřeby vypracuje zprávu o trhu služeb přenosu dat, včetně toho, jakou přenosovou rychlost používá většina uživatelů a účastníků, jakož i o úrovni technického rozvoje. Kromě toho provede vyhodnocení finančních důsledků pro telekomunikační společnosti. Traficom může vydat další předpisy o tom, jak musí být připojení technicky provedeno a jakou technickou specifikaci musí splňovat.¹⁷⁹

Finské ministerstvo dopravy a komunikací stanovilo minimální rychlost funkčního internetového připojení, konkrétně na 1 Mbit/s. Finský regulační úřad pro komunikace (tzv. FICORA) pak definoval 26 telekomunikačních operátorů v celém Finsku jako operátory univerzální služby.

Zákon o komunikačním trhu poté rovněž uvádí, že v případě neexistence jiného způsobu, jak zajistit přiměřeně cenově výhodné a kvalitní služby internetového připojení, nezbyvá nic jiného než určit operátora zákonem. Ten je pak vybírán ze seznamu operátorů univerzální služby, kteří jsou povinni poskytovat širokopásmové připojení v různých zeměpisných oblastech.¹⁸⁰ Tímto způsobem došlo k zakotvení

---

¹⁷⁷ SAEED, Ahmed. *Fast Internet access becomes a legal right in Finland* [online]. edition.cnn.com, 10. října 2009 [cit. 25. ledna 2022]. Dostupné na <<https://edition.cnn.com/2009/TECH/10/15/finland.internet.rights/index.html>>.

¹⁷⁸ EPATKO, Larisa. *Finland Makes Internet a Basic Right* [online]. pbs.org, 5. července 2010 [cit. 31. ledna 2022]. Dostupné na <<https://www.pbs.org/newshour/world/finland-broadband-law>>.

¹⁷⁹ *Media freedoms and digital rights in Finland* [online]. oecd-ilibrary.org, [cit. 31. ledna 2022]. Dostupné na <<https://www.oecd-ilibrary.org/sites/919641b1-en/index.html?itemId=/content/component/919641b1-en>>.

¹⁸⁰ *Finland: Legal Right to Broadband for All Citizens* [online]. loc.gov, 6. července 2010 [cit. 31. ledna 2022]. Dostupné na <<https://www.loc.gov/item/global-legal-monitor/2010-07-06/finland-legal-right-to-broadband-for-all-citizens/>>.

práva na přístup k internetu, které bylo povýšeno na univerzální službu společnosti. Na ústavní úrovni však toto právo přijato nebylo.

4.2. Francie

Poslanci v čele s poslankyní Paulou Fortezovou dne 10. listopadu 2021 předložili návrh ústavního zákona sestávajícího z osmi článků. Jedním z nich je zakotvit ústavní právo na síť sítí. Tento návrh se také týká například práva volit cizincům v obecních volbách, právo na přístup k informacím orgánů veřejné moci. Právo na přístup k internetu zde bylo pojato následovně: „zákon zaručuje volný, rovný a univerzální přístup k otevřeným digitálním sítím a školení občanů v jejich používání“.¹⁸¹

Parlament musí přijmout text ústavního zákona jako tzv. kvalifikovaná většina, tj. musí získat tři pětiny z odevzdaných hlasů. Zároveň tento návrh však musí být schválen referendem. Iniciativa změny ústavního zákona nepochází z řad republikánů, což snižuje šance na podporu prezidentské většiny ve Shromáždění a v Senátu. Doposud nebyl tento návrh projednán rovněž z důvodu blížících se prezidentských voleb, kdy republikánskou tradicí je, že dva měsíce před prvním kolem se poslanci vracejí do svých volebních obvodů, aby vedli kampaň za kandidáta podle svého výběru, což může oddalovat projednání tohoto návrhu.

Co se týče jiných iniciativ již od roku 2009, zde působí francouzský zákon Haute Autorité pour la diffusion des oeuvres et la protection des droits sur internet, zkráceně HADOPI, který umožňuje soukromým poskytovatelům internetu v případě tzv. třetího striku znemožnit přístup k internetu. V případě, že na uživatele padne podezření, že dochází k porušování autorských práv, bude mu na základě jeho IP adresy zaslán e-mail, kde bude na tuto skutečnost upozorněn. Pokud se tak stane třikrát po sobě, může být za určitých okolností odříznut od internetu. Tento zákon je velmi kritizován i Evropskou unií. Evropský parlament přirovnává odpojení od internetu k odpojení od vody či elektrické energie.¹⁸²

---

¹⁸¹ LAUSSON, Julien. *Et si le droit à l'accès à Internet était inscrit dans la Constitution française?* [online]. numerama.com, 16. listopadu 2021 [cit. 31. ledna 2022]. Dostupné na <<https://www.numerama.com/politique/755454-et-si-le-droit-a-lacces-a-internet-etait-inscrit-dans-la-constitution-francaise.html>>.

¹⁸² *Francouzský zákon „HADOPI“ zřejmě už brzy zatočí s internetovými piráty* [online]. itbiz.cz, 30. září 2009 [cit. 31. ledna 2022]. Dostupné na <<https://www.itbiz.cz/francie-zakon-hadopi-schvalen>>.

Tento zákon působí proti pirátství, ale zároveň působí proti soukromí a svobodě projevu. V podstatě se jedná o podobu cenzury, jelikož je zde omezována možnost občanů svobodně se vyjadřovat na internetu, aniž by každý krok sledoval "Velký bratr".¹⁸³

Stejně jako jiné státy Evropské unie rovněž Francie reagovala na přijetí Evropského kodexu pro elektronické komunikace. Bylo vydáno dne 26. května 2021 nařízení, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady Evropské unie 2018/1972 ze dne 11. prosince 2018, kterou se stanoví evropský kodex pro elektronické komunikace a která se týká opatření k přizpůsobení pravomocí ARCEP. Nařízení umožní využívat veřejnosti pevné připojení k síti a kvalitní telefonní službu za dostupnou cenu. Zároveň definuje širokopásmové a velmi vysokorychlostní služby.¹⁸⁴ Aktuálně tedy není právo na přístup k internetu zakotveno na ústavní úrovni.

4.3. Estonsko

Estonsko patří mezi skupinu progresivních států Evropské unie, která jednala ještě před tím, než se stalo digitální právo jedno z nejdiskutovanějších témat. Již v roce 2001 Estonsko deklarovalo, že právo na internet je lidským právem, a to tím, že uzákonila právo na internet. Stalo se tak schválením telekomunikačního zákona z roku 2000, podle kterého by měl být internet univerzálně přístupný všem jeho uživatelům bez ohledu na jejich zeměpisnou polohu a také za jednotnou cenu. Estonsko jako stát na sebe v počátcích internetu převzal veškerá rizika a náklady spojené s tímto technologickým rozvojem.¹⁸⁵

Estonsko postupně provedlo elektronizaci všech složek státní správy. V současnosti zde existuje 15 on-line služeb: eesti.ee, Gateway, e-Banking, e-

---

¹⁸³ *France Legislation* [online]. cs.stanford.edu, [cit. 31. ledna 2022]. Dostupné na <https://cs.stanford.edu/people/eroberts/cs181/projects/2010-11/FreeExpressionVsSocialCohesion/france_policy.html>.

¹⁸⁴ *Nařízení ze dne 26. května 2021, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1972 ze dne 11. prosince 2018, kterou se stanoví evropský kodex pro elektronické komunikace a která se týká opatření k přizpůsobení pravomocí ARCEP* [online]. vie-publique.fr, 28. květen 2021 [cit. 31. ledna 2022]. Dostupné na <<https://www.vie-publique.fr/loi/280090-ordonnance-26-mai-2021-directive-arcep-regulation-des-communications>>.

¹⁸⁵ SÁL, Karel. *Digitální Česko se blíží, ale pomalu* [online]. vie-publique.fr, březen 2018 [cit. 31. ledna 2022]. Dostupné na: <<https://www.politikaspolecnost.cz/wp-content/uploads/2018/03/Digit%C3%A1ln%C3%AD-%C4%8Cesko-se-bl%C3%AD%C5%BE%C3%AD-ale-pomal%C3%AD-IPPS.pdf>>.

Tax Board, e-Cabinet, m Parking, e-Geoportal, e-School, e-Ticket, e-Police, i-Voting, e-Notary, e-Business, e-Health, e-Prescription a e-Residency. Tyto zásluhy jsou připisovány především širokému politickému konsenzu, vizionářskému přístupu estonské vlády a otevřenému přístupu občanů. Zásadním krokem bylo legislativní zakotvení e-governmentu, které proběhlo již v roce 1998. Parlament zakotvil základní principy estonské informační politiky, tzv. „Infopolitika põhialustes“, a zároveň představil skupinu zákonů zaručujících, zjednodušeně řečeno, elektronickým dokumentům rovnocenné postavení s papírovými formuláři.¹⁸⁶ Expremiér Rõivas tvrdí, že: „...pokud je elektronický systém dobře postaven, jsou data chráněna mnohem lépe, než když je skladujete off-line na papíře“.¹⁸⁷

Stejně jako v České republice u v Estonsku není přístup k internetu součástí lidskoprávního katalogu. Považuje se za součást svobody projevu a právo na informace. Podle estonské ústavy má každý občan právo svobodně informace přijímat a svobodně je šířit.¹⁸⁸ Je zde tedy pouze zákonná úprava práva na přístup k internetu, která patří za jednu z nejstarších v této oblasti.

4.4. Německo

Dne 1. prosince 2021 vstoupila v platnost nová verze zákona o telekomunikacích, která uvádí, že každý obyvatel Německa má nyní nárok na rychlý internet. Konkrétní minimální šířka pásma nebyla doposud stavena. Federální agentura pro sítě by měla stanovit tuto rychlost přístupu do začátku června 2022. Tato novela byla přijata v závislosti na požadavky stanovené v Evropském kodexu pro elektronické komunikace.¹⁸⁹ Německo tak jednalo stejně jako Česká republika. Do té doby zde existovalo právo na internet, které neřešilo jeho kvality.

---

¹⁸⁶ SÁL, Karel. *Digitální Česko se blíží, ale pomalu* [online]. vie-publique.fr, březen 2018 [cit. 31. ledna 2022]. Dostupné na: <<https://www.politikaspolecnost.cz/wp-content/uploads/2018/03/Digit%C3%A1ln%C3%AD-%C4%8Cesko-se-bl%C3%AD%C5%BE%C3%AD-ale-pomalu-IPPS.pdf>>.

¹⁸⁷ SÁL, Karel. *Digitální Česko se blíží, ale pomalu* [online]. vie-publique.fr, březen 2018 [cit. 31. ledna 2022]. Dostupné na: <<https://www.politikaspolecnost.cz/wp-content/uploads/2018/03/Digit%C3%A1ln%C3%AD-%C4%8Cesko-se-bl%C3%AD%C5%BE%C3%AD-ale-pomalu-IPPS.pdf>>.

¹⁸⁸ Žuffová-Kunčová, Tereza. *Lidská práva online* [online]. centrumlidskaprava.cz, 29. ledna 2022 [cit. 31. ledna 2022]. Dostupné na <<https://www.centrumlidskaprava.cz/blog/lidska-prava-online>>.

¹⁸⁹ *Placebopolitik beim Recht auf schnelles Internet* [online]. vzbv.de, 23. listopadu 2021 [cit. 31. ledna 2022]. Dostupné na <<https://www.vzbv.de/meldungen/placebopolitik-beim-recht-auf-schnelles-internet>>.

Za důležitý mezník, který je potřeba zmínit, se považuje rozhodnutí Spolkového soudního dvora ze dne 24. ledna 2013, ve kterém byl povýšen význam internetu. Bylo zde zmíněno, že internet se stal důležitou součástí moderního života a Spolkový soudní dvůr jej dokonce postavil na roveň práva na mobilitu.¹⁹⁰ Jednalo se o žalobce, kterému byl v důsledku změny tarifu znemožněn na dva měsíce přístup k internetu, k pevnému telefonu a k faxu. Žalobce si musel koupit mobilní telefon a poté požadoval náhradu škody. Soud v tomto rozsudku vyhověl žalobci a stanovil, že v případě výpadku internetového připojení mohou spotřebitelé v zásadě požadovat náhradu škody za ztrátu užívání.¹⁹¹ Soud však odmítl přiznat náhradu za fax a pevnou linku. Tehdejší spolková ministryně spravedlnosti takové rozhodnutí uvítala slovy: „Rozhodnutí Spolkového soudního dvora ukazuje, jak zásadním se internet stal pro informovaný život. Uznává se, že používání internetu je občanským právem.“¹⁹²

Závěrem lze říci, že stejně jako v České republice, tak i v Německu existovaly některé náznaky ze strany soudní moci, které poukazyvaly na potřebnost internetu ve společnosti, a to ještě před vznikem Evropského kodexu pro elektronické komunikace, který je zásadním hybatelem v oblasti přístupu k internetu. Aktuálně je v Německu právo na přístup zakotveno na zákonné úrovni.

4.5. Španělsko

Španělsko přijalo dne 5. prosince 2018 zákon č. 3/2018, de Protección de Datos Personales y garantía de los derechos digitales, který stanovuje v hlavě X. některá digitální práva. V současné době mají být tato digitální práva doplněna vypracováním Charty digitálních práv, což je jeden ze závazků Španělska v rámci plánu Digitální Španělsko 2025.¹⁹³

---

¹⁹⁰ Rozsudek Spolkového nejvyššího soudu ze dne 24. 1. 2013, sp. zn. III ZR 98/12 (Urteil des Bundesgerichtshofs vom 24. Januar 2013, Az. III ZR 98/12)

¹⁹¹ *Der BGH und das (Grund-)Recht auf Internet* [online]. anwalt.de, 11. února 2013 [cit. 31. ledna 2022]. Dostupné na <https://www.anwalt.de/rechtstipps/der-bgh-und-das-grund-recht-auf-internet_038328.html>.

¹⁹² *Der BGH und das (Grund-)Recht auf Internet* [online]. anwalt.de, 11. února 2013 [cit. 31. ledna 2022]. Dostupné na <https://www.anwalt.de/rechtstipps/der-bgh-und-das-grund-recht-auf-internet_038328.html>.

¹⁹³ *El Gobierno impulsa la elaboración de la Carta de Derechos Digitales y eleva a consulta pública las propuestas del grupo de expertos en la materia* [online]. portal.mineco.gob.e, 17. listopadu 2020 [cit. 31. ledna 2022]. Dostupné na <https://portal.mineco.gob.es/es-es/comunicacion/Paginas/201117_np_carta.aspx>.

Pro tento proces vytváření byla ustanovena skupina odborníků tvořená právníky, zástupci uživatelů a uživatelů internetu, akademickým světem a technologickými a kybernetickými konzultanty.¹⁹⁴

Článek 81 zákona č. 3/2018 stanoví právo na všeobecný přístup k internetu. Tento zákon zároveň zaručuje všem obyvatelům cenově dostupný, kvalitní a nediskriminační přístup k internetu. Mimo jiné se snaží překlenout generační rozdíly prostřednictvím opatření zaměřených na vzdělávání a přístup starších lidí.¹⁹⁵

Rovněž Španělsko tedy zakotvuje právo na přístup k internetu jako zákonný závazek státu vůči svým občanům, kdy zde převažuje pozitivní pojetí, tj. stát garantuje toto právo.

4.6. Závěr komparace postavení práva na přístup k internetu v zemích Evropské unie

Pro svou komparaci jsem si vybrala země, které jsou součástí Evropské unie. Konkrétní výběr evropských zemí jsem provedla na základě vlastního uvážení, kdy jsem vzala v potaz technologickou a ekonomickou úroveň dané země v rámci Evropské unie.¹⁹⁶ Finsko, Estonsko, Španělsko, Francie, Německo jsou stejně jako Česká republika součástí Evropské unie a jsou tedy vázány stejnými pravidly, co se týče regulace internetu. Cílem této komparace je srovnat postavení práva na přístup k internetu ve výše zmíněných zemích Evropské unie s Českou republikou.

Na základě výše uvedených informací lze konstatovat, že řada evropských zemí uznává potřebnost přístupu internetu ve společnosti. Jsou si vědomi toho, že prostředí internetu nám pomáhá realizovat svá základní práva on-line. Zároveň jsou si vědomi toho, že tato práva je zapotřebí chránit, a tím pádem je třeba je právně regulovat.

Výše zmíněné státy se rozhodly regulovat právo na přístup k internetu jako zákonné právo. Jak můžeme vidět ve zmíněné Francii, je zde překvapivě na stole návrh ústavního zákona, který se týká práva na přístup k internetu. Do budoucna je

---

¹⁹⁴ *Organic Law 3/2018, of December 5, Protection of Personal Data and Guarantee of Digital Rights* [online]. ecija.com, 11. listopadu 2018 [cit. 31. ledna 2022]. Dostupné na <<https://ecija.com/en/sala-de-prensa/organic-law-3-2018-of-december-5-protection-of-personal-data-and-guarantee-of-digital-rights/>>.

¹⁹⁵ Ley Orgánica 3/2018, de 5 de diciembre, de Protección de Datos Personales y garantía de los derechos digitales.

¹⁹⁶ *Technology and Innovation Report 2021* [online]. unctad.org, [cit. 1. února 2022]. Dostupné na: <<https://unctad.org/page/technology-and-innovation-report-2021>>.

zde velký prostor k posílení práva na přístup k internetu jako základního práva, což plyne zároveň z politiky Evropské unie. Podle mého názoru je otázkou času, kdy o tomto právu jako o právu základním budeme hovořit na úrovni jednotlivých členských států a na mezinárodní úrovni.

Závěrem lze říci, že Česká republika se zásadně neodlišuje od jiných členských států a její postup je přirozený. Právo na přístup k internetu je rovněž zakotveno na zákonné úrovni a stanovuje kvality tohoto přístupu, což můžeme vidět rovněž u jiných členských států. Mezi kvality často regulované spadá cenová dostupnost a rychlost přístupu k internetu.

Závěr

Cílem této diplomové práce bylo si odpovědět na otázku, zda by právo na přístup k internetu mohlo obstát vedle jiných základních lidských práv a mohlo by tak být samostatným základním lidským právem. K tomuto závěru bylo zapotřebí provést revizi základních lidských práv a zamyslet se nad tím, zda toto právo není již náhodou zahrnuto pod ochranou jiných základních lidských práv, jelikož dnešní společnost uskutečňuje řadu svých základních práv prostřednictvím internetu. Představila jsem zde základní práva, která jsou realizovatelná v on-line prostředí. U řady těchto práv byla on-line realizace jednou z možností, jak toto právo realizovat, avšak nebyla možností jedinou. Stále se totiž nenacházíme v době, kdy jsou základní lidská práva realizována čistě v on-line podobě.

K realizaci některých vybraných základních lidských práv na internetu dopomohla pandemie covid-19, která urychlila technologický rozvoj a elektronickou komunikaci. V rámci vymezení vztahů mezi vybranými základními právy a právem na přístup k internetu jsem dospěla k závěru, že ne vždy tato vybraná základní práva postačí k ochraně při zásahu do práva na přístup k internetu. V některých případech musí být uměle rozšiřována stávající základní práva, aby mohl být tento zásah sankcionován.

V diplomové práci jsem se setkala s názory, které stanovily, že právo na přístup k internetu je součástí některých jiných základních práv. Zabývala jsem se tedy podřazením práva na přístup k internetu pod jednotlivá základní lidská práva, avšak vždy jsem dospěla k závěru, že ne vždy je možné toto právo pod jiné základní právo podřadit. Přístup k internetu, stejně jako v případě Öztürk proti Turecku, v němž byly knihy považovány jako prostředek práva na informace a měly instrumentální povahu, lze považovat za prostředek práva na informace.¹⁹⁷ I přes instrumentální charakter práva na přístup k internetu, chrání oblast práv, která je odlišná od oblastí, které chrání současná základní lidská práva, což považuji za jeden z důvodů, proč by právo na přístup k internetu mělo obstát jako samostatné základní lidské právo vedle jiných základních lidských práv. Výsledkem revize vybraných základních lidských práv je potvrzení teze, že právo na přístup k internetu by nemělo být součástí jiných

---

¹⁹⁷ Rozsudek ESLP ve věci Öztürk proti Turecku ze dne 28. září 1999, stížnost č. 22479/93.

základních lidských práv a mělo by tedy stát samostatně jako základní lidské právo na přístup k internetu.

Taktéž se ve své diplomové práci zmiňuji, že zakotvení práva na přístup k internetu jako základního práva by nemuselo být pro zákonodárce zásadní problém. Mohli by se inspirovat formulací tohoto práva, která existuje nejen v České republice, ale rovněž i ve státech uváděných v této diplomové práci, na zákonné úrovni, a to jako pozitivní či negativní formulace. Jsem si vědoma toho, že zákonná úprava neznamena automaticky potřebu upravovat toto právo na ústavní úrovni. Proto zde uvádím, že by zákonná formulace měla sloužit spíše jako inspirace pro formulaci na ústavní úrovni.

Závěrem je důležité poukázat na to, že právo na přístup k internetu je v Evropské unii hojně diskutovaným tématem. Zakotvení práva na přístup k internetu jako základního práva by mohlo vést k potírání digitální propasti, která je klíčová pro současnou situaci na evropské i mezinárodní úrovni. Potírání digitální propasti by mohlo vést k vytvoření jednotného digitálního trhu, který je jedním z cílů Evropské unie, a který již známe z historie internetu.

Evropské státy jsou vedeny k regulaci rozvoje technologií, konkrétně se zabývají i oblastí využívání internetu, což vede k již zmíněnému cíli, kterým je potlačení digitální propasti. Dnes můžeme vidět, že v některých státech se dokonce diskutuje nad zavedením tohoto práva na ústavní úrovni. Konkrétně se jedná o Francii, kterou bychom podle mého názoru mohli v budoucnu rovněž následovat a zakotvit tak právo na přístup k internetu na ústavní úrovni. Všechny informace uvedené v této diplomové práci směřují k potvrzení teze, že právo na přístup k internetu by nemělo být součástí jiných základních lidských práv a mělo by tedy stát samostatně jako základní lidské právo na přístup k internetu.

Seznam použitých zdrojů

a. monografie:

- Svoboda, Karel, Šínová, Renáta. Hamuřáková, Klára a kol. *Civilní proces, Obecná část a sporné řízení*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014.
- BARTOŇ a kol. *Základní práva*. 1. vydání. Olomouc: Leges, 2016.
- SVOBODA, P. a kolektiv. *Právní a daňové aspekty e-obchodu*. 1. vyd. Praha: Linde, 2001.
- KRAUS, Jiří a kol. *Nový akademický slovník cizích slov A-Ž*. Praha: Academia Praha, 2005.
- TRÖSTER, P. a kol. *Právo sociálního zabezpečení*. 6. vydání. Praha: H. C. Beck, 2013.
- ŠUNKOVÁ, Zdenka. *Background report HRC Volné šíření informací na internetu*. Praha: Vydala Asociace pro mezinárodní otázky (AMO) pro potřeby XXI. ročníku Pražského studentského summitu, 2015.
- MOLEK, Pavel. *Základní práva. Svazek první – důstojnost*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017.
- MOLEK, Pavel. *Základní práva. Svazek druhý – svoboda*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019.

b. odborný časopis:

- MATES, Pavel. *Právo na digitální služby*. *Revue pro právo a technologie*, 2020, č. 21.
- HARTMANN, Ivar A. *A right to free Internet? On Internet access and social rights*. *Journal of high technology law*, 2013, roč. 13, č. 2.
- LAWRENCE, B. Solum., MINN, Chung. *The Layers Principle: Internet Architecture and the Law*, *The Notre Dame law review*, 2004, roč. 79, č. 3.
- ORWELL, George. *Svoboda tisku*. *New York Times*, 1986.
- FIALOVÁ, Eva. *Právo na přístup k internetu*. *Právník*, 2018, č. 7.

c. diplomové práce

- HOUŽVIČKA, Miroslav. *Vysokorychlostní internet a jeho role v rozvoji regionu*. Brno: Masarykova univerzita, 2006.
- HAVLÍČEK, A. CHOTAŠ, J. a kol. *Lidská práva jejich zdůvodnění a závaznost*, Ústí nad Labem: Filozofická fakulta Ústí nad Labem, 2017.
- PAVELKOVÁ, Jana. *Svoboda projevu a nenávislé projevy na internetu*. Brno: Masarykova Univerzita, 2020.
- PROCHÁZKOVÁ, Ema. *Právo na příznivé životní prostředí v právní teorii a praxi*. Brno: Právnická fakulta Masarykovy univerzity, 2012.

d. komentář

- KMEC, Jiří, KOSAŘ, David, KRATOCHVÍL, Jan, BOBEK, Michal. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2012.
- TOMEŠ, Igor a kolektiv. *Sociální právo České republiky*. 1. vydání Praha: Linde, 2014.
- GŘÍBKOVÁ, Petra a kolektiv. *Listina základních práv a svobod – judikatorní komentář*. Ostrava: CODEXIS publishing, 2017.

e. Judikatura:

- Rozsudek ESLP ve věci Handyside proti Spojenému království ze dne 28. října 2014, stížnost č. 49327/11.
- Rozsudek ESLP ve věci Öztürk proti Turecku ze dne 28. září 1999, stížnost č. 22479/93.
- Rozsudek ESLP ve věci Ahmet Yildirim proti Turecku ze dne 18. března 2013, stížnost č. 3111/10.
- Rozsudek ESLP ve věci Flaus a ostatní proti Rusku ze dne 23. června 2020, stížnost č. 12468/15.
- Rozsudek ESLP ve věci Campbell a Cosans proti Spojenému Království ze dne 25. 2. 1982, stížnost č. 7511/76.
- Rozsudek ESLP ve věci Jankovskis proti Litvě ze dne 17. dubna 2017, stížnost č. 21575/08.

- Nález Ústavního soudu ze dne 19. 4. 2010, sp. zn. I. ÚS 22/2010, body 27-29.
- Usnesení Ústavního soudu ze dne 25. 4. 2001, sp. zn. I. ÚS 641/2000.
- Rozsudek Spolkového nejvyššího soudu ze dne 24. 1. 2013, sp. zn. III ZR 98/12 (Urteil des Bundesgerichtshofs vom 24. Januar 2013, Az. III ZR 98/12)

f. evropské předpisy:

- Zpráva Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Ochrana základních práv v digitálním věku – výroční zpráva o uplatňování Listiny základních práv EU za rok 2021 ze dne 10. 12. 2021, COM (2021) 0819.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU 2015/2120 ze dne 25. listopadu 2015, kterým se stanoví opatření týkající se přístupu k otevřenému internetu a mění směrnice 2002/22/ES o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací a nařízení Evropské unie č. 531/2012 o roamingu ve veřejných mobilních komunikačních sítích v Unii (Text s významem pro EHP). Úř. věst. L 310, 26. listopadu 2015.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady Evropské unie 2018/1972 ze dne 11. prosince 2018, kterou se stanoví evropský kodex pro elektronické komunikace a která se týká opatření k přizpůsobení pravomocí ARCEP. Úř. věst. L 321/36, 17. prosince 2018.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/20/ES ze dne 7. března 2002, o oprávnění pro sítě a služby elektronických komunikací (autorizační směrnice). Úř. věst. L 108, 24. dubna 2002.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/19/ES ze dne 7. března 2002, o přístupu k sítím elektronických komunikací a přiřazeným zařízením a o jejich vzájemném propojení (přístupová směrnice). Úř. věst. L 108, 24. dubna 2002.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/22/ES ze dne 7. března 2002, o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací (směrnice o univerzální službě). Úř. věst. L 108, 24. dubna 2002.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002, o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví

elektronických komunikací (Směrnice o soukromí a elektronických komunikacích). Úř. věst. L 201, 31. červenec 2002.

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21ES ze dne 7. března 2002, o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací (směrnice o univerzální službě). Úř. věst. L 108, 24. dubna 2002.
- Rozhodnutí EKLP o nepřijatelnosti X proti Islandu ze dne 18.5. 1976, stížnost č. 6825/74.

g. právní předpisy:

- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších zákonů.
- Zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 85/1990 Sb., o právu petičním, ve znění pozdějších předpisů.
- Vyhláška č. 162/2005 Sb., o stanovení parametrů kvality univerzální služby a jejich mezních hodnot.
- Všeobecná deklarace lidských práv.
- Listina základních práv a svobod.
- Zákon o komunikačním trhu (Viestintämarkkinalaki), Dostupný na: <<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2003/20030393>>.
- Zákon o veřejných informacích (Avaliku teabe seadus), Dostupné na: <<https://www.riigiteataja.ee/akt/122032011010>>.

h. internetová stránky:

- *Služby internetu* [online]. is.muni.cz, [cit. 17. února 2022]. Dostupné na: <<https://is.muni.cz/do/ics/el/sitmu/law/html/sluzby-internetu.html>>.
- *Internet Services* [online]. tutorialspoint.com, [cit. 17. února 2022]. Dostupné na: <https://www.tutorialspoint.com/internet_technologies/internet_services.htm>.
- SOMINI, Sengupta. *U.N. Affirms Internet Freedom as a Basic Right* [online]. bits.blogs.nytimes.com, 6. července 2012 [cit. 24. ledna 2022]. Dostupné na: <<https://bits.blogs.nytimes.com/2012/07/06/so-the-united-nations-affirms-internet-freedom-as-a-basic-right-now-what/>>.
- Počet používaných sociálních sítí na uživatele roste [online]. mediaguru.cz, 10. května 2017 [cit. 18. února 2022]. Dostupné na: <<https://www.mediaguru.cz/clanky/2017/05/pocetpouzivanych-socialnich-siti-na-uzivatele-roste/>>.
- Přehled sociálních sítí, médií a služeb včetně počtu uživatelů celosvětově i v Česku [online]. @365tipu. cz, [cit. 18. února 2022]. Dostupné na: <<https://365tipu.cz/2015/01/17/tip-017-prehled-socialni-siti-medii-a-sluzebvcetne-poctu-uzivatelu-celosvetove/>>.
- SVĚTOVÁ OBCHODNÍ BANKA. *Digital dividends. World Development Report 2016* [online]. worldbank.org, [cit. 11. února 2022]. Dostupné na: <<https://documents1.worldbank.org/curated/en/896971468194972881/pdf/102725-PUB-Replacement-PUBLIC.pdf>>.
- FINNISH COMMUNICATIONS REGULATORY AUTHORITY. *Everyone is entitled to functioning telephone and internet connection* [online]. traficom.fi, 13. října 2016 [cit. 23. ledna 2022]. Dostupné na: <<http://pilvi.viestintavirasto.fi/en/internettelephone/righttoatelephoneandbroadbandsubscription.html>>.

- *Česko, země malých poskytovatelů internet* [online]. politikaspolecnost.cz, září 2019 [cit. 17. února 2022]. Dostupné na: <<https://www.politikaspolecnost.cz/wp-content/uploads/2019/09/%C4%8Cesko-zem%C4%9B-mal%C3%BDch-poskytovatel%C5%AF-internetu-IPPS.pdf>>.
- VLČEK, Filip. *Digitalizace: Česko si dává s transpozicí kodexu elektronických komunikací na čas. Není v tom však samo* [online]. kurzy.cz, 4. března 2021 [cit. 25. ledna 2022]. Dostupné na <<https://www.kurzy.cz/zpravy/582163-cesko-si-dava-s-transpozici-kodexu-elektronicky-komunikaci-na-cas-neni-v-tom-vsak-samo/>>.
- O2 postihl výpadek mobilní sítě. Lidé se nemohli dovolat ani na tísňové linky [online]. novinky.cz, 24. dubna 2017, [cit. 17. února 2022]. Dostupné na: <<https://www.novinky.cz/internet-a-pc/mobil/clanek/o2-postihl-vypadek-mobilni-site-lide-se-nemohli-dovolat-ani-na-tisnove-linky-40031577?fbclid=IwAR1imK2NUEI0hZ0X-bNy46dKN3wqxeaJp3prigOmo8svjBE8Jo6NH3I4Vko>>.
- KEJDUŠ, Radomír. *Nejede vám internet? Facebook i Vodafone hlásí výpadky. Zkuste trik se změnou DNS* [online]. cnews.cz, 4. října 2021, [cit. 17. února 2022]. Dostupné na: <https://www.cnews.cz/nejede-internet-vypadek-trik-se-zmenou-dns/?fbclid=IwAR0Xou1lwvuJW_LLbcxli4jJ1LluVwZB3usuGMWLDXRTfER0jkot9lhCdg8>.
- FILIP, Jiří. *T-Mobile a O2 postihl velký výpadek sítě* [online]. letemsvetemapplem.eu, 12. ledna 2022, [cit. 17. února 2022]. Dostupné na: <https://www.letemsvetemapplem.eu/2022/01/12/t-mobile-a-o2-postihl-velky-vypadek-site/?fbclid=IwAR3S6PBHuplxzmqGoN_py94QKC1xuKN-zdLKVJYHAPJMNnCAYa9j5rf1XzY>.

- *Co vše může ovlivnit výpadky a rychlost internetu v panelovém domě?* [online]. pripojto.cz, [cit. 17. února 2022]. Dostupné na: <<https://pripojto.cz/co-vse-muze-ovlivnit-vypadky-a-rychlost-internetu-v-panelovem-dome/>>.
- *Plánované výpadky* [online]. o2.cz, [cit. 17. února 2022]. Dostupné na: <https://www.o2.cz/osobni/241792-planovane_vypadky/?fbclid=IwAR1U5prtZVV79I7MMNaJOcbYNIUf-FF-W7FbBR3UQRy9PuJXLxYe9hV8xkw>.
- PETERKA, Jiří. *Vysokorychlostní, nebo širokopásmový?* [online]. lupa.cz, 22. října 2004 [cit. 17. února 2022]. Dostupné na: <<https://www.lupa.cz/clanky/vysokorychlostni-nebo-sirokopasmovy/>>.
- *Rejstřík církví a náboženských společností* [online]. cns.mkcr.cz, [cit. 17. února 2022]. Dostupné na: <https://www-cns.mkcr.cz/cns_internet/>.
- STROUHAL, Jan. Zoom, Slack nebo Teams. *Jak komunikovat s kolegy na home officu* [online]. forbes. cz, 17. března 2020 [cit. 17. února 2022]. Dostupné na: <<https://forbes.cz/zoom-slack-nebo-teams-jak-komunikovat-s-kolegy-na-home-office/>>.
- *Ať už potřebujete online hlasování, nebo elektronické volby, webová aplikace gReception Voting je přesně to, co hledáte. Aplikace obsahuje funkce pro rychlé, snadné a bezpečné volby ve vaší společnosti nebo firmě. Zorganizovat je možné jak veřejné, tak tajné volby* [online]. voting.greception.com, [cit. 27. února 2022]. Dostupné na: <<https://voting.greception.com/cs>>.
- *Informace o Facebook skupinách* [online]. facebook.com, [cit. 27. února 2022]. Dostupné na: <<https://www.facebook.com/business/help/786348878426465?id=939256796236247>>.

- HOLÝ, Dalibor. *Lidé si vydělávají on-line prací stále častěji* [online]. statistikaamy.cz, 30. září 2019 [cit. 27. února 2022]. Dostupné na: <<https://www.statistikaamy.cz/2019/09/30/lide-si-vydelavaji-on-line-praci-stale-castěji/>>.
- POLANSKÁ, Jitka. *Učitelé byli vrženi na internet, učí každý sám a na svém zařízení. Umí se chovat e-bezpečně?* [online]. eduzin.cz, 15. listopadu 2020 [cit. 27. února 2022]. Dostupné na: <<https://eduzin.cz/wp/2020/11/15/ucitele-byli-vrzeni-na-internet-uci-kazdy-sam-a-na-svem-zarizeni-umi-se-chovat-e-bezpecne/>>.
- KOENIGOVÁ, Terezie. *Nová pravidla pro zřizování datových schránek* [online]. pravni prostor. cz, 23. června 2021 [cit. 1. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.pravni prostor. cz/clanky/ostatni-pravo/nova-pravidla-pro-zrizovani-datovych-schranek>>.
- *Datové schránky* [online]. mvcr. cz, [cit. 1. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.mvcr.cz/clanek/datove-schranky-datove-schranky.aspx>>.
- *Kryptoměny* [online]. kurzy.cz, [cit. 27. února 2022]. Dostupné na: <<https://www.kurzy.cz/kryptomeny/>>.
- *Nejprodávanější sortiment a produkty* [online]. ceska-ecommerce.cz, [cit. 27. února 2022]. Dostupné na: <<https://www.ceska-ecommerce.cz/>>.
- *Právo podnikat* [online]. epravo. cz, 28. května 2002 [cit. 1. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/pravo-podnikat-17036.html?mail>>.
- FINDEJS, Stanislav. *Vzdálený přístup k soudním jednáním a principy civilního procesu* [online]. pravni prostor. cz, 20. dubna 2020 [cit. 2. března 2022]. Dostupné na <<https://www.pravni prostor. cz/nazory/glosa-stanislava-findejse/vzdaleny-pristup-k-soudnim-jednanim-a-principy-civilniho-procesu>>.

- HERCZEG, Jiří. *Přístup médií na jednání soudu a právo na spravedlivý proces* [online]. bulletin-advokacie. cz, 15. dubna 2013 [cit. 1. března 2022]. Dostupné na: <<http://www.bulletin-advokacie.cz/pr pristup-medii-na-jednani-soudu-a-pravo-na-spravedlivy-proces>>.
- eJustice [online]. portal.justice.cz, [cit. 4. března 2022]. Dostupné na: <<https://portal.justice.cz/ejustice/index.html>>.
- GAVENDA, Jaroslav. *Strany chtějí volit elektronicky. Část se ale „volbě myší“ brání* [online]. seznamzpravy.cz, 23. května 2021 [cit. 4. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/strany-chteji-volit-elektronicky-cast-se-ale-volbe-mysi-brani-154433>>.
- ŠPIDLA, Aleš, CIESLAR, Jiří. *Internetové volby – příležitost, jak zajistit fungování demokracie i v době krize?* [online]. epravo.cz, 4. května 2020 [cit. 4. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.epravo.cz/top/aktualne/internetove-volby-prilezitest-jak-zajistit-fungovani-demokracie-i-v-dobe-krize-111064.html>>.
- *Knihovní řád Moravské zemské knihovny v Brně* [online]. mzk.cz, [cit. 4. března 2022]. Dostupný na: <<https://www.mzk.cz/o-knihovne/dokumenty/knihovni-rad>>.
- *Informační systémy EIA a SEA* [online]. mzk.cz, [cit. 4. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.cenia.cz/odborna-podpora/eiasea/informacni-systemy-eia-a-sea/>>.
- *Profil organizace* [online]. cenia.cz, [cit. 5. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.cenia.cz/o-cenia/profil-organizace/>>.
- *Greenpeace*. [online]. greenpeace.org, [cit. 5. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.greenpeace.org/czech/o-greenpeace/>>.

- *Ministerstvo vnitra spustilo webový portál pro elektronické petice, funguje od začátku února* [online]. 9. února 2022 [cit. 5. března 2022]. Dostupné na: <<https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3439818-ministerstvo-vnitra-spustilo-webovy-portal-pro-elektronicke-petice-funguje-od-zacatku>>.
- *nás – Milion chviliek pro demokracii* [online]. milionchvilek.cz [cit. 5. března 2022]. Dostupné na: <<https://milionchvilek.cz/o-nas>>.
- *Co je eGovernment?* [online]. mvcr.cz, [cit. 5. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.mvcr.cz/clanek/co-je-egovernment.aspx>>.
- *Univerzální služba (elektronické komunikace)*. [online]. ctu.cz, [cit. 25. ledna 2022]. Dostupné na: <<https://www.ctu.cz/univerzalni-sluzba-elektronicke-komunikace>>.
- Česká tisková kancelář. *Vláda schválila zavedení evropského kodexu pro telekomunikace* [online]. advokatnidenik.cz, 9. listopadu 2020 [cit. 25. ledna 2022]. Dostupné na <<https://advokatnidenik.cz/2020/11/09/vlada-schvalila-zavedeni-evropskeho-kodexu-pro-telekomunikace/>>.
- RADA VLÁDY PRO INFORMAČNÍ SPOLEČNOST. *Rada vlády pro informační společnost* [online]. mvcr.cz, 7. ledna 2022 [cit. 25. ledna 2022]. Dostupné na: <<https://www.mvcr.cz/webpm/clanek/rada-vlady-pro-informacni-spolecnost.aspx?q=Y2hudW09Ng%3D%3D>>.
- SKÁLOVÁ, Veronika. *Finové mají nové zákonné právo: na internet* [online]. zpravy.aktualne.cz, 1. července 2010 [cit. 25. ledna 2022]. Dostupné na <<https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/svetova-ekonomika/finove-maji-nove-zakonne-pravo-na-internet/r~i:article:672030/>>.

- SAEED, Ahmed. *Fast Internet access becomes a legal right in Finland* [online]. edition.cnn.com, 10. října 2009 [cit. 25. ledna 2022]. Dostupné na <<https://edition.cnn.com/2009/TECH/10/15/finland.internet.rights/index.html>>.
- EPATKO, Larisa. *Finland Makes Internet a Basic Right* [online]. pbs.org, 5. července 2010 [cit. 31. ledna 2022]. Dostupné na <<https://www.pbs.org/newshour/world/finland-broadband-law>>.
- *Media freedoms and digital rights in Finland* [online]. oecd-ilibrary.org, [cit. 31. ledna 2022]. Dostupné na <<https://www.oecd-ilibrary.org/sites/919641b1-en/index.html?itemId=/content/component/919641b1-en>>.
- *Finland: Legal Right to Broadband for All Citizens* [online]. loc.gov, 6. července 2010 [cit. 31. ledna 2022]. Dostupné na <<https://www.loc.gov/item/global-legal-monitor/2010-07-06/finland-legal-right-to-broadband-for-all-citizens/>>.
- LAUSSON, Julien. *Et si le droit à l'accès à Internet était inscrit dans la Constitution française?* [online]. numerama.com, 16. listopadu 2021 [cit. 31. ledna 2022]. Dostupné na <<https://www.numerama.com/politique/755454-et-si-le-droit-a-laces-a-internet-etait-inscrit-dans-la-constitution-francaise.html>>.
- *Francouzský zákon „HADOPI“ zřejmě už brzy zatočí s internetovými piráty* [online]. itbiz.cz, 30. září 2009 [cit. 31. ledna 2022]. Dostupné na <<https://www.itbiz.cz/francie-zakon-hadopi-schvalen>>.
- *France Legislation* [online]. cs.stanford.edu, [cit. 31. ledna 2022]. Dostupné na <https://cs.stanford.edu/people/eroberts/cs181/projects/2010-11/FreeExpressionVsSocialCohesion/france_policy.html>.
- *Nařízení ze dne 26. května 2021, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1972 ze dne 11. prosince 2018, kterou se stanoví evropský kodex pro elektronické komunikace a která se týká opatření k*

přízpůsobení pravomocí ARCEP [online]. vie-publique.fr, 28. květen 2021 [cit. 31. ledna 2022]. Dostupné na <<https://www.vie-publique.fr/loi/280090-ordonnance-26-mai-2021-directive-arcep-regulation-des-communications>>.

- SÁL, Karel. *Digitální Česko se blíží, ale pomalu* [online]. vie-publique.fr, březen 2018 [cit. 31. ledna 2022]. Dostupné na: <<https://www.politikaspolecnost.cz/wp-content/uploads/2018/03/Digit%C3%A1ln%C3%AD-%C4%8Cesko-se-bl%C3%AD%C5%BE%C3%AD-ale-pomalu-IPPS.pdf>>.
- Žuffová-Kunčová, Tereza. *Lidská práva online* [online]. centrumlidskaprava.cz, 29. ledna 2022 [cit. 31. ledna 2022]. Dostupné na <<https://www.centrumlidskaprava.cz/blog/lidska-prava-online>>.
- *Placebopolitik beim Recht auf schnelles Internet* [online]. vzbv.de, 23. listopadu 2021 [cit. 31. ledna 2022]. Dostupné na <<https://www.vzbv.de/meldungen/placebopolitik-beim-recht-auf-schnelles-internet>>.
- *Der BGH und das (Grund-)Recht auf Internet* [online]. anwalt.de, 11. února 2013 [cit. 31. ledna 2022]. Dostupné na <https://www.anwalt.de/rechtstipps/der-bgh-und-das-grund-recht-auf-internet_038328.html>.
- *El Gobierno impulsa la elaboración de la Carta de Derechos Digitales y eleva a consulta pública las propuestas del grupo de expertos en la materia* [online]. portal.mineco.gob.e, 17. listopadu 2020 [cit. 31. ledna 2022]. Dostupné na <https://portal.mineco.gob.es/es-es/comunicacion/Paginas/201117_np_carta.aspx>.
- *Organic Law 3/2018, of December 5, Protection of Personal Data and Guarantee of Digital Rights* [online]. ecija.com, 11. listopadu 2018 [cit. 31. ledna 2022]. Dostupné na <<https://ecija.com/en/sala-de-prensa/organic-law-3-2018-of-december-5-protection-of-personal-data-and-guarantee-of-digital-rights/>>.

- Ley Orgánica 3/2018, de 5 de diciembre, de Protección de Datos Personales y garantía de los derechos digitales.
- *Technology and Innovation Report 2021* [online]. unctad.org, [cit. 1. února 2022]. Dostupné na: <<https://unctad.org/page/technology-and-innovation-report-2021>>.
- Zpráva o procesu a výsledcích přezkumu WSIS+10 (Report on the WSIS+10 review process and outcomes), Dostupné na: <<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000243859>>.
- *Mapa pokrytí* [online]. o2.cz, [cit. 5. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.o2.cz/osobni/mapa-pokryti>>.
- *Mapa pokrytí* [online]. vodafone.cz, [cit. 5. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.vodafone.cz/mapa-pokryti/>>.
- *Mapa pokrytí* [online]. t-mobile.cz, [cit. 5. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.t-mobile.cz/mapa-pokryti>>.
- *Jobs.cz* [online]. jobs.cz, [cit. 20. února 2022]. Dostupné na: <<https://www.jobs.cz/>>.
- *Práce.cz* [online]. prace.cz, [cit. 5. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.prace.cz/>>.
- *Indeed* [online]. indeed.com, [cit. 5. března 2022]. Dostupné na: <<https://cz.indeed.com/?r=us>>.
- *Pravoslavná církev* [online]. pravoslavnacirkev.cz, [cit. 10. března 2022]. Dostupné na: <<http://www.pravoslavnacirkev.cz/>>.

- *Apoštolská církev* [online]. apostolskacirkev.cz, [cit. 10. března 2022]. Dostupné na: <<http://www.apostolskacirkev.cz/>>.
- *Armáda spásy*[online]. armadaspasy.cz, [cit. 10. března 2022]. Dostupné na: <<http://www.armadaspasy.cz/>>.
- *Církev bratrská* [online]. portal.cb.cz, [cit. 10. března 2022]. Dostupné na: <<https://portal.cb.cz/>>.
- *FUNKO POP COMMUNITY CZ/SK* [online]. facebook.com, [cit. 10. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.facebook.com/groups/475834300676705>>.
- *Diskuzní fórum* [online]. emimino.cz, [cit. 1. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.emimino.cz/diskuse/>>.
- *Živé vysílání* [online]. psp.cz, [cit. 10. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=328>>.
- *Kurzy* [online]. vzdelavanivsem.cz, [cit. 6. března 2022]. Dostupné na: <<https://vzdelavanivsem.cz/databaze-kurzu/>>.
- *Khanacademy* [online]. khanacademy.cz, [cit. 6. března 2022]. Dostupné na: <<https://cs.khanacademy.org/>>.
- *On-line kurzy* [online]. pefek.cz, [cit. 2. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.pefek.cz/nabidka-kurzu/on-line-kurzy>>.
- *Centrum celoživotního vzdělávání* [online]. ccv.upol.cz, [cit. 12. února 2022]. Dostupné na: <<https://ccv.upol.cz/>>.
- *Online výstavy* [online]. nm.cz, [cit. 2. února 2022]. Dostupné na: <<https://www.nm.cz/virtualne-do-muzea/online-vystavy>>.

- *Vyhledávání- Ústřední seznam kulturních památek* [online]. pamatkovykatalog.cz, [cit. 2. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.pamatkovykatalog.cz/uskp>>.
- *Práce/ Brigády/ Příležitosti – Olomoucký kraj* [online]. facebook.com, [cit. 10. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.facebook.com/groups/1548764882059170>>.
- *KSČM – Komunistická strana Čech a Moravy* [online]. facebook.com, [cit. 10. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.facebook.com/komunistickastranacechamoravy>>.
- *VIZE A MISE* [online]. ceskesvycarsko.cz, [cit. 10. března 2022]. Dostupné na: <<https://www.ceskesvycarsko.cz/cs/ops/vize-a-mise>>.
- *O ČSOP* [online]. csop.cz, [cit. 10. března 2022]. Dostupné na: <http://www.w.csop.cz/index.php?cis_menu=1&m1_id=1001&m_id_old=1000>.
- *Kdo jsou děti země* [online]. detizeme.cz, [cit. 10. března 2022]. Dostupné na: <<http://detizeme.cz/organizace.shtml>>.
- *O nás* [online]. prateleprirody.cz, [cit. 10. března 2022]. Dostupné na: <https://prateleprirody.cz/rubrika-o_nas>.
- *UNIVERZITA KARLOVA. Studijní a zkušební řád Univerzity Karlovy* [online] cini.cz, [cit. 20. března 2022]. Dostupné z: <<https://cuni.cz/UK-8916.html>>.

Abstrakt

V diplomové práci řeším otázku, zda by právo na přístup k internetu mělo být základním lidským právem. Za tímto účelem postupně vymezuji, svou představu toho, co právo na přístup k internetu obsahuje. Konkrétně se zde zabývám závazky, které by státu vznikly na základě přijetí tohoto práva jako základního práva. Taktéž zde zmiňuji nároky, které by jednotlivcům z tohoto práva plynuly.

V diplomové práci rovněž provádím revizi základních lidských práv, které jsou realizovatelné v prostředí internetu, a popisuji jejich konkrétní formu realizace. Taktéž určuji vzájemný vztah daných práv s právem na přístup k internetu. Dospívám k závěrům, že řada práv je v dnešní době realizovaná online, což však nevyklučuje skutečnost, že mohou být realizovány rovněž v off-line prostředí. Přístup k internetu tak není automaticky součástí některých jiných základních práv. Což mě vede k výsledku, že právo na přístup k internetu obstojí vedle základních lidských práv jako samostatné základní lidské právo. Na základě tohoto zjištění představuji pozitivní a negativní formulaci práva na přístup k internetu jako základního práva.

Pro podpoření názoru, že by mělo být právo na přístup k internetu základním lidským právem, se věnuji rovněž zahraniční úpravě tohoto práva. Provádím zde komparaci postavení tohoto práva v České republice a v zemích Evropské unie. Dospívám k výsledku, že doposud tyto vybrané země, právo na přístup k internetu jako základní lidské právo nepřijali, ačkoliv motivace některých států je v této oblasti vysoká.

V závěru své diplomové práce, po zhodnocení všech, podle mého názoru rozhodných, skutečností, dospívám k výsledku, že právo na přístup k internetu by mělo být základním lidským právem a mělo by tak patřit do katalogu základních lidských práv.

Abstract

In my diploma thesis, I ask whether the right to access the Internet should be a fundamental human right. To this end, I gradually define my idea of what the right of access to the Internet entails. Specifically, I consider the obligations that would arise for the state as a result of adoption this right as a fundamental right. I also mention the entitlements that individuals would derive from this right.

In the diploma thesis, I also discuss the fundamental human rights, which are realized on the Internet and describe their concrete form. I also identify the interrelationship of those rights with the right of access to the Internet. I conclude that many rights are nowadays realised online, but this does not exclude the fact that they can also be realised offline. The access to the Internet is not automatically part of any other fundamental rights. In conclusion the right of access to the Internet stands alongside fundamental human rights as a separate fundamental human right. According to those information, I present a positive and negative formulation of the right to access the Internet as a fundamental right.

I also examine the foreign regulation of this right to support the opinion that the right of access to the Internet should be a fundamental human right. I compare the position of this right in the Czech Republic and in the countries of the European Union. In conclusion, these selected countries have not adopted the right of access to the Internet as a fundamental human right yet, although the motivation of some countries in this area is high.

At the end of my diploma thesis, according to all information, I consider the right to access the Internet should be a fundamental human right and should belong to the catalogue of fundamental human rights.

Seznam klíčových slov

Internet, základní lidské právo, přístup k internetu, realizace základních lidských práv, digitální propast, pozitivní závazek státu, negativní závazek státu, pozitivní nárok, negativní nárok, formulace základních lidských práv.

Keywords

Internet, fundamental human right, Internet access, realization of fundamental human rights, digital divide, positive state obligation, negative state obligation, positive entitlement, negative entitlement, formulation of fundamental human rights.